DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

16 OLDAL. VIII. évfolyam. 160. sz. Péntek, 1931 julius 17. 12 FILLÉR.

A.M.N. MÚZEUM HÍRLAP OSZTÁLYA

A gazdasági élet

nyugodt folyását a három napos bankszünet nem zavarta meg. A közönség megértve az óvintézkedés célszerüségét, minden izgalom nélkül tudomásul veszi, hogy három napon keresztül a rendes pénz forgalomban bizonyos apró megszoritásokkal kell számolnia. — A gyakorlati életben a bankszünet semmiféle zavart, vagy fennakadást nem hozott, már csak azért sem, mert a közvélemény tudja, hogy a bankok pénztárai hamarosan ismét megnyilnak és hogy addig is minden komoly szükséglet kielégitést nyerhet. Már most bizonyosra vehető, hogy a három napi bankszünet elmultával — már pénteken, julius hó 17-én a pénzintézetek pénztáraikat ismét meg fogják nyitni és megkezdik bizonyos korlátok közt a betétek kifizetését, valamint az igazolt gazdasági célra szükséges külföldi pénznemek kifizetését. Ekként, több rövid étappe-ban fog végbemenni a visszatérés a normális pénzforgalomhoz, ugy, hogy gyakorlatban az átmeneti óvintézkedés sulyát a gazdasági élet egyáltalán nem fogja megérezni.

A normális mederbe való visszatérés először függ természetszerüleg elsősorban attól, hogy a németországi pénzügyi krizis mikor simul el, tehát, hogy Németország mely időszakban kapja meg a nemzetközi bankvilág várt segitségét. Reánk nézve különlegesen az a döntő, hogy a Párisban és egyéb pénzpiacokon a magyar kincstárjegyek elhelyezésére irányuló tárgyalások mikor fejeződnek be sikeresen és hogy mikor áll majd rendelkezésünkre e kölcsönmüveletből az 5 millió font. Csakis ennyiben vagyunk pénzügyileg érdekelve Németország válságánál, mert a nemzetközi pénzpiac összefüggéseinél fogva a német pénzügyi zavarok elsimulása természetesen előmozditja és sietteti a magyar kincstárjegykölcsön finalizálását is és viszont a német válság elhuzódása kitolja a kincstárjegykölcsön véglegesitését. Mi azért vagyunk előnyösebb helyzetben, — mert politikai szempontok a magyar állam e függő kölcsönmüveleténél egyáltalán nem merülnek fel, sem francia, sem az egyéb külföldi tőkések tőlünk politikai árat, vagy áldozatot nem kivánnak és igy csak üzleti szempontok szerepelnek, tehát csupán a kincstárjegyek kamatozása, átvételi árfolyama s az egyéb feltételek kerülnek szóba a tárgyalásokon. A német krizis nagy bizonytalansága közepette viszont a külföldi tőke hajlandósága ily kölcsönmüveletekre természetszerüleg tartózkodóbb és csekélyeb. Ez a kapcsolat mindenesetre fennáll a magyarországi pénzügyi helyzet és a német viszonyok kiéleződése között.

Részletes jelentés a magyar oceánrepülők diadalmas utjáról

Tudósitás a 3, 4 és 5-ik oldalon

A háromnapos bankszünet elmultával a kormány hétnapos átmeneti időt léptetett életbe

Ez az átmeneti idő azért szükséges, hogy a gazdasági élet minden megrázkódtatás nélkül a normális mederbe visszavezethető legyen

Bethlen miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány megakadályoz minden inflációs jelenséget és igy biztositja a betétek és követelések aranyértékét

Biztositják a gazdasági tevékenység pénzszükségletét — A hét nap alatt a betéteknek 5 százalékát adják ki megindokolás nélkül

Senkire hátrány nem származhat a rendelet miatt

A köz érdekében korlátozzák a deviza és valutaforgalmat

A rendelet kijátszóira 2 hónapi büntetés és a tiltott összeg elkobzása vár

Amagyar közönség és a gazdasági világ megnyugvásal és bizakodással veheti tudomásul, hogy Magyarországon erélyes és minden tekintetben helyénvaló intézkedésekkel utját vágták annak, hogy a német gazdasági és pénzügyi krizis hullámai nálunk zavarokat idézzenek elő. Mindenképpen megnyugtató és *bizakodást keltő, hogy a magyar kormány nem hosszabbitotta meg a háromnapos bankszünetet,* melyre a hét elején szükség mutatkozott. Mindazonáltal bizonyos átmeneti intézkedésekre szükség van még ezután is, amelyeket a kormány kellő előrelátással és körültekintéssel el is rendelt. *Ezekben az átmeneti intézkedésekben azonban a közönség érdekeire, a gazdasági élet folyamatosságának követelményeire legteljesebb figyelemel voltak az illetékes körök.*

Hangsulyozni kell, hogy mindezen rendelkezések átmeneti jellegüek, mert *végleges intézkedésekre akkor kerülhet sor, mikor az öt millió fontos kölcsön ügye elintézést nyer, illetve amikor a már elvben a külföldi pénzügyi faktoroknál elfogadott öt milió font értékü magyar kincstári jegyek elhelyezése kivitelre kerül.* Beavatott helyről ugy értesülünk, hogy ez bizonyos technikai okok miatt két-*három hét mulva várható.*

A kormány kötelességéhez hiven ugy az átmeneti idő alatt, mint a végleges rendezésnél biztositani kivánja a gazdasági élet normális menetét, *ugy hogy a közönség nyugodtan és teljes nyugalommal nézhet az elkövetkező napok elé.* Mindenki őrizze meg nyugodtságát és tartsa meg bizalmát, ezzel tartozik hazájának és önmagának.

———oooOooo———

Budapest, jul. 16. A m. kir. kormány, tekintettel arra, hogy egyrészt a németországi helyzet még nem tisztázódott, másrészt a kincstári jegyek kibocsátására vonatkozó tárgyalások még nem nyerhettek befejezést, a három napos bankszünet megszüntetésével kapcsolatban a Bethlen István gról miniszterelnök elnöklésével megtartott minisztertanácson elhatározta, hogy **hét napra, bezárólag julius 23-ig szóló olyan átmeneti időt léptet életbe, amely lehetővé teszi, hogy a gazdasági élet minden megrázkódtatástól mentesen egész normális mederben legyen visszavezethető.**

Evégből a kormány szükségesnek tartotta

1. hogy a nemzetgazdaság céljaira

Az átmeneti intézkedések, amelyek a három napi bankszünet lejárta után következnek, nevezetesen a betétek egyrészének felszabaditása, a szükséges devizák kiszolgáltatása, az ipari, kereskedelmi élet és forgalom részére pillanatnyilag szükségelt készpénzek rendelkezésre bocsájtása még abban a szükebb keretben is, amelyet egy fokozatos átmenet javasol, — **nagyban hozzá fog járulni a közbizalom fokozásához, mert az emberek nyomban érezni fogják, hogy pénzüket, munkájukat semmi veszedelem nem fenyegeti. A gazdasági élet és pénzforgalom normális menete pedig nyomban teljesen helyreáll, mihelyt a közönség részéről ez a megnyugvás és bizakodás érvényesül, mert hiszen akkor semmiféle rendkivüli korlátozásokra szükség már nem lesz többé. A három napos bankszünet tehát muló incidens lesz, amelyet nagyon hamar el fogunk felejteni, mint e mozgalmas és nehéz idők egyik letünt emlékét.**

———oooOooo———

jaira szükséges erők fenntartása érdekében a pénzintézetek igénybevételének bizonyos határokat szabjon;

2. hogy a pengőnek idegen pénzekre való átalakitását és idegen pénznemekben teljesitendő fizetések teljesitését ebben az átmeneti időben a Nemzeti Bank megitélésétől tegye függővé;

3. ezeket az intézkedéseket szigoru büntetések védelmi szankciója alá helyezi.

Remélhető, hogy a gazdasági körök ezeket az intézkedéseket is, — ugy mint az eddigieket — teljes nyugalommal fogadják, annál is inkább, hogy e kivételes állapot minél gyorsabban meg legyen szüntethető.

Bethlen miniszterelnök az ország népéhez

Bethlen miniszterelnök a minisztertanács határozataival kapcsolatban az alábbi nyilatkozatot tette:

— *A most kiadott rendelkezés tisztán átmeneti jellegü, hogy a kormánynak a betéteknek ez alatt az átmeneti idő alatt csak egy részletét engedi igénybe vétetni, hogy ennek megfelelően a külföldre történő kifizetések átmenetileg ugyancsak korlátoztanak nemcsak a gazdaság általános érdekéből, de a betevők és más hitelezők érdekéből is történik.* A kormány ezekre az intézkedésekre, amelyek a gazdasági életet lényegesen megszoritják, azért határozta el magát, hogy *az átmeneti idő alatt minden inflationárus jelenség meg akadályoztassék és ilymódon ugy a betéteknek, mint a külföldi követeléseknek aranyértéke feltétlenül biztositassék. Rosszakaratu, sőt egyenesen lázadó hiresztelés az, mintha a kormány a betétek tervezett fokozatos felszabaditásával azoknak, az államnak részére való bármilyen igénybevételére gondolna. Ennek folytán felszólitom és felkérem az egész magyar közönséget, hogy azt a nyugalmat és bizalmat, amelyet a nemzet egyetemes érdekében hozott intézkedésekkel szemben eddig tanusitott, egységesen továbbra is tartsa fenn és őrizze meg, mert ez a nyugalom és biztonság érzete egyedüli eszköze és biztositéka annak, hogy a nemzetközi helyzet folytán előállott nehézségek leküzdhetők leküzdhetők legyenek és a normális viszonyok minélelőbb helyreállittassanak.*

A rendelet

Budapest, julius 16. A m. kir. miniszterium 1931. évi 4100/ME. sz. rendelete következtében a következő átmeneti intézkedések lépnek életbe:

1. §. 1. Pénzintézetekkel és hitelügyletekkel üzletszerüen foglalkozó egyéb cégek, lejárt vagy az 1931 évi julius 23. napjáig bezárólag lejáró pénzfizetésekre irányuló kötelezettségeiket, amelyek az 1931. évi julius 17. napja előtt kiállitott váltón, kereskedelmi utalványon, közraktári jegyen, csekken, vagy általában olyan kereskedelmi ügyleten, vagy olyan más magánjogi cimen alapulnak, amelyek az 1931. évi julius 17. napja előtt keletkezett, *az 1931. évi julius hó 23-ig bezárólag terjedő idő alatt csak az alább meghatározott korlátozásokkal teljesithetők:*

2. A betevő könyvön, folyószámlán, vagy csekkszámlán alapuló követelésből, ideértve az 1931. évi julius 17. napja előtt lejárt kamatokat is, *a követelés 5 százalékát kitevő összegét, de legfeljebb ezer pengőt szabad kifizetni.*

3. A 2. bekezdésben meghatározott *követelések korlátozása nélkül lehet kifizetést követelni, ha a jogosult hiteltérdemlően kimutatja, hogy a kifizetendő összegre az alkalmazottak fizetésének, vagy munkabérének, lakás, üzemi, vagy üzlethelyiség bérének, közüzemek használatáért járó járuléknak, haszonbérnek, megbizásból vagy más hasonló személyes munka teljesitményére irányuló szerződésekből eredő 500 pengőnél nem nagyobb évi tartozások, záloglevelek alapján, valamint gyámi pénzek elhelyezésére alkalmas, vagy óvadékpénznek nyilvánitott középkötvények kibocsátására alapuló szolgálati kölcsönkövetelés kamatainak és tőketörlesztés részleteinek, nyugdijnak, tartásdijnak és életjáradéknak, munkás és társadalombiztositó pénztárak, valamint bányatárspénztárak járulék követeléseinek, továbbá segély, és járuléktartozásainak, adóknak és egyéb köztartozásoknak, végül az üzem folytatására nélkülözhetetlen anyag beszerzése végett, fuvardijaknak és vámnak a kiegyenlitése véget van szüksége.*

4. Ha a jogosult és az intézet között vita támad abban a a kérdésben, hogy a jogosultnak a betéti könyvön, folyószámlán vagy csekk számlán alapuló követelések kifizetésére az előbbi bekezdésben meghatározott kötelezettségének teljesitése végett van szüksége, **a vitás kérdésbe a Magyar Nemzeti Bank és a Pénzintézeti Központ által együttesen alakitott bizottságok döntenek.**

5. A pénzintézetek és hitelügyletekkel üzletszerüen foglalkozó egyéb cégek nem betéten, folyószámlán vagy csekkszámlán alapuló kötelezettségüket csak akkor teljesithetik, ha **a követelés alkalmazottak fizetésére vagy munkabérre, lakás, üzem vagy üzlethelyiség bérre, közüzemek használatáér járó dijra, haszonbérlő megbizásából vagy más hasonló személyes munkateljesitményekre irányuló szerződésekből eredő** 500 pengőnél nem nagyobb költség és dijtartozás, záloglevelek vagy közforgalom tárgyát képező egyéb kötvényeknek kamatszelvénye és a ki sorsolt cimletek, záloglevelek, valamint gyámi pénzek elhelyezésére alkalmas vagy óvadéképpesnek nyilvánitott egyéb kötvények kibocsátására alapul szolgáló kölcsönkövetelés kamata és a tőke törlesztendő részlete, nyugdij, tartásdij vagy életjáradék, munkás- és társadalombiztositó pénztárak, valamint a bánya társpénztárak járulékkövetelése, továbbá segély és járadék tartozása, adó és egyéb köztartozás, végül fuvardij s vám;

6. ha a felek üzleti megállapodása a felmondás, vagy a rendelkezési jogot a betéten folyószámlán vagy csekkszámlán alapuló követelés tekintetében az 1. §. 2. bekezdésében meghatározott kereten tulmenően korlátozza, annak a megállapodásnak hatályát e rendelet nem érinti.

2. §. Az alatt az idő alatt, amely alatt az adós kötelezettségét az 1. § rendelkezései következtében nem teljesitheti, **a váltó, kereskedelmi utalvány, közraktári-jegy és csekk tekintetében a fizetés végett bemutatás és a fizetés hiánya miatt felvett óvás tekintetében pedig az 1908 évi 58. tc. 17. §-ában emlitett igazolás is hatálytalan.** Váltó tekintetében az 1. §. 1. bekezdésében megszabott idő alat az 1875 évi 27. tc. 25. és 29. §-aiban alkalmazott biztositási visszkereseteknek helye nincs. Oly tartozások tekintetében amelyek után kikötés alapján — vagy törvénynél fogva kamat jár a kamatot az 1. §. 1. bekezdésében megszabott időre is lehet számitani. A nem kamatozó tartozás után törvényes kamat számithat. — **A lejáratkor való nem teljesités esetére bármilyen módon megállapitott jogkövetkezmények nem állanak be, ha a szolgáltatást az adós a jelen rendelet miatt nem teljesitette.** — Az az idő, amely alatt az adós a jelen rendelet miatt nem teljesithet,, sem az elévülés idejére, sem a jogok érvényesitésére, vagy fenntartására megállapitott határidőbe, nem számitható be, ha az, akinek az 1. §-ban meghatározott pénzintézettel, céggel szemben követelése áll fenn s a fennálló kötelezettséget kellő időben azért nem tudta teljesiteni, mert a pénzintézettől vagy cégtől járó követelést a jelen rendelet miatt nem kapta meg, ezzel késedelmes hitelezőjével szemben kimenthető. Az 1931 évi julius hó 13-án lejárt váltók tekintetében az óvási határidő julius hó 18-án, a 14-én lejárt váltó tekintetében julius 20-án, a 15-én lejárt váltó tekintetében julius 21-én, a 16-án lejárt váltó tekinteében julius 22-én kezdődik. — Ugyanez áll a kereskedelmi utalvány, a közraktári-jegy és a csekk tekintetében is.

3. §. **Az 1. §. értelmében kifizetendő adók és egyéb köztartozások**, munkás- és társadalombiztositópénztárak, valamint bánya társpénztáraknak fizetendő járulékok fuvardijak, vámok, — közüzemek használatáért járó dijak, zálogleveleket, valamint egyéb gyámi pénzek elhelyezésére alkalmas, vagy óvadékképessé nyilvánitott kötvények kibocsátására alapul szolgáló kölcsönkövetelések kamatainak és tőketörlesztés részleteinek kiegyenlitésére a követelésben igényvevett összeget nem szabad a betevőnek kifizetni, hanem átutalás utján kell kiegyenliteni. Igy az átutalt összeg felett a jogosult e rendeletben foglalt korlátozás nélkül rendelkezhetik.

4. §. A pénzintézetek és hitelügyletek üzletszerün foglalkozó egyéb cégek erre a rendeletre való hivatkozással nem tagadhatják meg a jogosult olyan endelkezésének foganatositását, amelynél fogva a betétkönyv,n, folyószámlán vagy csekkszámlán alapuló követelések ből valamely összeg ugyanannál az intézetnél vagy cégnél az 1931 évi julius 17. napján már fennállott betétkönyvön, folyószámlán — vagy csekkszámlán jóváirassék. A betétszámla összegének az ilyen át utalások következtében megváltoztatása a jelen rendeletben meghatározott rendelkezőjog szempontjából nem jön figyelembe, e tekintetben a betétszámlának az 1931 julius 17. napján fennállott összege az irányadó.

Ha az átutalás olyan kötelezettség teljesitésére történt, amelynek kiegyenlitésére a kötelezett követelését az 1. § értelmében korlátozás nélkül veheti igénybe, az, akinek javára az átutalás történt az átutalt összeg felett a jelen rendeletben foglalt kötelezettség nélkül rendelkezhet.

5. §. A pénzügyminiszter a Magyar Nemzeti Bank előterjesztésére a jelen rendeletben meghatározot korlátozásokat általánosságban vagy esetről-esetre enyhitheti. Az igazságügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a jelen redelet következtében a peres és nem peres eljárásban esetleg szükséges szabályokat külön rendelettel megállapithassa és ebben a végrehajtási eljárást és a csődnyitást annak az adósnak javára korlátozhassa, aki tartozását azért nem tudta kifizetni, mert a jelen rendeletben foglalt korlátozások miatt tartozásának teljesitésére szükséges pénzt a pénzintézettel szemben fennálló követeléséből nem fedezhette. Addig is, mig az eljárási szabályrendelet meg nem jelenik, árverés meg nem tartható, kielégitési végrehajtás és árverés nem foganatositható és csőd nem rendelhető el.

6. §. Az 1. §-ban megálapitott korlátozások nem vonatkoznak az államnak, a vármegyéknek, a városoknak és községeknek követeléseire.

7. §. Az 1931. évi julius hó 23-iki napjáig bezárólag külföldi fizetési eszközökben fizetéseket csak a Magyar Nemzeti Bank utján vagy hozzájárulásával szabad teljesiteni és *pengő összeget külföldi fizetési eszközökre csak a Magyar Nemzeti Bank utján vagy hozzájárulásával szabad átváltani. A Magyar Nemzeti Bank jogosult olyan esetekben, amelyekben a közérdek megkivánja, a külföldi fizetési eszközökben teljesitendő fizetéseket és a pengőnek külföldi fizetési eszközökre való átváltását 1931. évi julius 24. napjáig elhalasztani, avagy a halasztásra engedélyt adni.* Ha az adós jelen szakaszban foglalt rendelkezések folytán fizetési kötelezettségének nem lehetne eleget, nem esik késedelembe ebből az okból, mert kötelezettségét az 1931. évi julius hó 17-től 23-ig terjedő idő alatt nem teljesitette.

8. §. Amennyiben a cselekvés sulyosabb büntető eljárás alá nem esik, kihágást követ el és *két hónapig terjedhető elzárással büntethető az, aki az 1. §-ban megállapitott rendelkezési jog korlátozását kijátssza, vagy aki a 7. §-ban foglalt tilalmat megszegi.* Az 1928. évi 10. tc. 3. §-a alapján megszabható pénzbüntetés összegére az a rendelkezés irányadó, amelyet az 1928 évi 10. tc. 5. §-a törvényben meghatározott, kihágásnak állapit meg. *A tiltott cselekmény tárgyául szolgáló pénzösszegeket el kell kobozni. A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntető bíróságoknak az államrendőrség müködési területét, a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.*

9. § Ez a rendelet 1931. évi julius hó 17. napján lép életbe.

Budapest, 1931 julius 16-án.

Bethlen István sk.
m. kir miniszterelnök.

PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON SZÜNETEL A BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, jul. 17. A budapesti tőzsde már csütörtök délelőtt döntött a további teendőkről. Miután a német tőzsdéket julius folyamán alglia fogják megnyitni *az értéktőzsre forgalma julius 17én, pénteken és julius 18-án szombaton szünetelni fog.*

A magyar oceánrepülők rekordidő alatt átrepülték az Oceánt, minden baj nélkül eljutottak Budapest közelébe, de benzinhiány miatt Bicskén le kellett szállniok

A Justice for Hungary diadalmas utja Amerikából Magyarországra — Bethlen miniszterelnök az egész magyar nemzet nevében üdvözölte a levegő magyar hőseit

Világraszóló teljesitménnyel feleltek meg feladatuknak és a kitüzött célnak a magyar óceán-repülők. — A legkritikusabb időjárás mellett, rekoridő alatt átrepülték az óceánt és eljutottak Magyarországra. Alig 25 kilométer választotta el őket az ország fővárosától, a kitüzött céltól, amikor benzinhiány miatt kénytelenek voltak leszállani. Természetesen a megtett óriási és vakmerő uthoz képest elenyészően csekély az a pár kilométer, mely őket megfosztotta a legteljesebb sikertől. Ilyen bátor légi vállalkozásnál tulajdonképpen nem is számit, fődolog az, hogy most az egész világ a magyar aviátikusok bátorságát és sikerét zengi, hogy most az egész világ visszhangzik attól a mondattól, — mely a repülőgépre irva van:

— Igazságot Magyarországnak !

A magyar igazság utja is olyan nehéz, mint volt a magyar óceánrepülők utja, de bizonyos, hogy éppen ugy el fog érkezni egyszer, mint az a nagyszerü gépmadár, — benne a bátor, hős pilótákkal.

*

Magyar és Endresz légi utjáról és kissé — hogy ugy mondjuk — peches érkezésükről alábbi tudósitásaink számolnak be:

Budapest, julius 16. A Justice for Hungary esti jelentések szerint

7 óra tájban benzinhiány miatt kényszerleszállást végzett Bicske közelében. A kényszerleszállás azonban nem ment simán.

A gép kerekei és a propeller eltörött. A pilótáknak azonban semmi bajuk sem történt. A mátyásföldi repülőtérről azonnal repülőgép indult a jelzett helyre.

Magyar Sándor, a gép egyik pilótája háromnegyed 8 óra tájban telefonon értesitette a mátyásföldi repülőteret, hogy a kényszerleszállás benzinhiány miatt történt és hogy a gépben ülők sérülést nem szenvedtek.

Tegnap délután kelt hire annak, hogy a Justice for Hungary elindult Budapestre és azóta lázasan várták ez utnak egyes fázisairól érkező hireket. Tegnap sete a kávéházakban, éttermekben és más hivatalos helyeken mindenütt hirdették, hogy elindultak a magyar repülők Európa felé és a Rádió is közölte a pilóták indulási idejét.

Csütörtökön reggel a főkapitányságról 1520 rendőrt és 50 rendőrtisztet vezényeltek ki a mátyásföldi utvonalra, valamint a mátyásföldi repülőtér területére.

Csütörtök délutáni lapok közölték az érkezésről szóló hireket. Ennek folytán valóságos népáradat indult meg a Mátyásföld felé. A Hév. vasut külön vonatai és autóbuszjáratok százával öntötték a publikumot a mátyásföldi repülőtérre és a nagy tikkasztó hőség ellenére, nagy izgalommal várták az óceánrepülők érkezéséről szóló hireket. A legkülönbözőbb verziók szálltak szájról-szájra.

Frankfurtból, Linzből, Salzburgból vettek fel állitólagos jelentéseket, hogy ezek felett a városok felett látták a repülőgépet. Nehány perccel e hirek keletkezése után a MTI jelentései alapján közölték a publikummal, valamint a rendezőséggel, hogy ezek a hirek nem felelnek meg a valóságnak, legalább is nem ellenőrizhetők. A zavart az okozta, hogy a repülőgép 600-as hullámhosszon berendezett rádiókészülékkel van felszerelve, mert ezen a hullámhosszon érintkeznek az Atlanti Oceánon a hajók egymással. Az európai szárazföldi rádióállomások azonban 900-as hullámhosszon dolgoznak. A mátyásföldi repültéren külön rádióállomást állitottak fel, amely 600 hullámhosszon dolgozik, azonban a Justice for Hungary pilótáitól sem délelőtt, sem délután nem kaptak választ a hivójelekre.

Délután félhatkor hirdették ki a repülőtér megafonján, hogy a Justice for Hungary 17.35 órakor Linz felett repült el.

A repülőgép kb. 2 óra mulva itt lesz. A repülők Linzből kérték a bécsi meteorológiai állomástól a dunántuli időjárást, amit az rádiogram utján közölt velük.

A Justice for Hungary 6.18 órakor megjelent Győr város felett, egy kört irt le, majd nagy sebességgel folytatta utját.

A repülőgép megjelenése az uccákon és a tömegben leirhatatlan lelkesedést keltett.

Izgalom és lelkesedés a mátyásföldi repülőtéren

A Justice for Hungary fogadtatására impozáns ünneplést rendeztek. Kora délutántól automobilokon, gyalog ment a lakosság a lakosság a mátyásföldi repülőtérre, ahol a Magyar Aero Szövetség rendezésében széleskörü intézkedéseket tetek a rend fenntartására. A várakozó közönségen némi izgalom vett erőt, mert a repülőgépről hirek nem érkeztek. Az utolsó jelentés az volt, hogy a May gőzös este 18.15 órakor a Scilly szigeteknél látta. Az izgalom este hat óra tájban leirhatatlan lelkesedéssé változott, amikor a jelentés érkezett, hogy a repülőgép rádióösszeköttetésben van az asperni repülőtérrel. Hat órakor Bécsben, 6.15 órakor pedig Győr felett látták.

A miniszterelnök arra a jelentésre, hogy a gép Budapesthez közeledik, tanácskozását félbeszakitotta, a kormány tagjai autón a repülőtérre mentek az óceánrepülők fogadtatására. Izgalmas várakozással telt el egy óra, amikor jelentés érkezett, hogy a gép benzinhiány miatt kénytelen volt leszállani.

Mit mondanak a hős oceánrepülők utjukról, mely rendkivül veszélyes volt

Budapest, jul. 16. A »Justice for Hungary«, amely tegnap este 17 órakor, középeurópai idő szerint Harbour Graceból indult el Oceánrepülő utjára. 7 óra tájban benzinhiány miatt kénytelen volt Bicske közelében, Budapesttől nem messze leszállani. Leszálláskor a gép kerekei és a propeller eltörött. A pilótáknak azonban semmi bajuk sem történt.

A Mátyásföldi repülőtérről azonnal repülőgép indult a leszállás helyére, amely a két pilótát a Mátyásföldi repülőtérre hozta, ahol a türelmesen várakozó közönség óriási lelkesedéssel, kalaplengetésekkel, éljenzéssel, nagy diadalmámorral fogadta őket..

Az Aero Szövetség elnökének üdvözlő szavai után Endresz és Magyar ismertették az Oceánrepülés lefolyását.

Elmondották, hogy a gép mindvégig kitünően müködött, csak a felszállás volt nehéz a háromszoros tulterhelés miatt. Az ut állandóan ködbe vezetett az európai szárazföldig. Megpróbáltatás teljes fél óráig volt Franciaországban, ahol vihar dobálta a gépet. Franciaország felett nem tudtak tájékozódni. Egy helyütt pedig oly alacsonyra kellett leszállaniok, hogy szabad szemmel elolvashassák a vasuti állomás nevét.

Győr felett az utolsó benzinmaradékukat kellett összeszivattyuzni, hogy folytathassák utjukat, de már csak Bicskéig jutottak, amely 25 km-re van légvonalban Budapesttől.

Megfelelő terep hiányában az országut mentén kellett leszállniok, miközben a gép egyik kereke megrongálódott.

Egy pohár sört nyujtottak át Endresz pilótának, aki örömmel fogadta azt, kijelentvén, hogy az egész uton ezért sóvárgott. — A pilóták végül kijelentették, hogy

végtelenül boldogok hogy céljukat ennyire elérték, mert a kitüzött célt eddig csak Lindberg és Costes érték el.

Harbour Grace és Bicske közötti utat 25 óra alatt tették meg, — a végcéltól mindössze 15 perc választota el őket.

Bethlen miniszterelnök az ünnepélyes fogadtatás után meghivta az Oceánrepülőket, látogassanak el a miniszterelnökségre, ahol a minisztertanácson lévő egész kormány fogadja őket.

Más gyártmányokkal méltóztasson összehasonlitani

Benyáts Emil

fürdő dresz és harisnya gyártmányait.

Hogy e helybeli készitmény!

Arban, minőségben minden más gyártmányokat felülmul.

Eladás nagyban és kicsinyben.

ASPIRIN-
tabletták különösen jól beválnak meghülléses megbetegedéseknél és fájdalmaknál.
A csomagolásokon és tablettákon látható „Bayer" kereszt biztositékot nyujt a valódiságért és jóságért.

Bethlen miniszterelnök a hős magyar pilótákhoz

»Az Önök hőstette bizonyság az egész világ számára, hogy ez a nemzet minden akadályon keresztül is ki fogja vivni a maga igazát.

Budapest, jul. 16. **Bethlen** miniszterelnök, aki eredetileg a Mátyásföldi repülőtéren akarta a kormány nevében a »Justice for Hungary két hős pilótáját üdvözölni, a közbejött kényszerleszállás után ugy intézkedett, hogy magához kérette a miniszterelnökségi palotába Endresz Györgyöt és Magyar Sándort.

A kormány nevében elismerését fejezte ki hős tettükért és megköszönte nekik a magyar ügy érdekében tett szolgálatot.

A pilóták este háromnegyed 10 órakor érkeztek meg a Magyar Légügyi Hivatal igazgatójának társaságában a miniszterelnökségi palotába. **Érkezésükkor a kormány tagjai, akik éppen miniszter tanácsot tartottak, félbeszakitották a tanácskozást.** A fogadás a miniszterelnökségi palota nagy fogadótermében folyt le és a kormány valamennyi tagjának jelenlétében.

Bethlen miniszterelnök a következő szavakban köszöntötte a hős magyar Oceánrepülőket:

— Üdvözlöm Önöket a Kormányzó Ur Őfőméltósága, a m. kir. kormány és az egész magyar nemzet nevében. Valóban büszkék lehetnek hősies erőfeszitéssel véghezvitt tettükre és büszke Önökre a magyar nemzet is. Az Önök rendkivüli teljesitménye példaadás az egész magyar nemzet számára, hogy igen sulyos viszonyok között nehéz akadályokat törhetetlen erőfeszitéssel legyőzve, a hőn óhajtott célhoz lehet jutni. Az Önök hőstette bizonyság az egész világ számára arról, hogy ez a nemzet minden akadályon keresztül is ki fogja vivni a maga igazát. Legyenek üdvözölve ismételten az egész magyar nemzet nevében.

A miniszterelnök üdvözlő szavait **mélyen megrendülve hallgatták a kormány tagjai és az ünnepelt pilóták,** akikkel a miniszterelnök és a kormány többi tagjai ezután barátságosan elbeszélgettek. A miniszterelnök különböző kérdéseket intézett hozzájuk, amelyekre részletes tájékoztatást adtak.

A fogadás alatt a miniszterelnökségi palota előtt nagyszámu tömeg gyült össze, s a nagy tömeg lelkesedéssel megéljenezte és nagy ovációban részesitette a magyar Oceánrepülőket.

Viharban és ködben, belül lyukas benzintankkal

A miniszterelnök fogadtatása után a magyar Oceánrepülők érdekes részleteket mondtak el az ujságiróknak. Többek között elmondták, hogy mindjárt a startnál észrevették hogy a legnagyobb benzintank belül lyukas, amire az Aero Szövetség megbizottja figyelmeztette őket. — Ők azonban mégis utnak indultak. Elmondották még, hogy az egész uton tulajdonképen nem látták a vizet, mert állandóan ködben jártak. Később erős viharba kerültek.

Magyar és Endresz leverték az amerikai pilóták rekordját

London, julius 16. Valamennyi esti lap megállapitja, hogy Magyar Sándor és Endresz György a Justice for Hungaryval az eddigi jelentések szerint 13.50 óra alatt repülte át az óceánt és ezzel fényesen leverte az amerikai Post és Gatty pilóták nemrég felállitott 15.48 órás rekordját.

Angliában megállapitották a világrekordot

London, julius 16. A magyar óceánrepülők 13 óra s 50 perc alatt repülték át az óceánt, tehát világrekordot állitottak fel. Ha hasonló sebességgel repülnek tovább, akkor ma este 7 óra tájban érkeznek Budapestre.

Amerikai jelentés szerint délelőtt 11 óra 32 perckor, a mi időszámitásunk szerint este 7 órakor hagyta el az „Igazságot Magyarországnak!“ repülőgép a harbour-grace-i repülőteret s nekivágott az óceánnak.

Newyork pillanatok alatt tudomást vett a bátor kisérletről. Valamennyi amerikai lap oldalas tudósitásokat közöl a startról. Külön bemutatják a pilótákat, irnak Szalayról, a mecénásról, aki az utazást lehetővé tette. Az amerikai magyarok szivszorongva lesik a hireket. Magyarország az érdeklődés központjába került.

Az amerikai gyorsaságra jellemző, hogy este már valamennyi newyorki moziban hangos filmen mutatták be az indulás képeit.

A newyorki kábeltávirat után **Londonból érkezett a másik jelentés.** Ezt már a Reuter iroda adta le. Ez a távirat bejárta a világ valamennyi lapját. Eszerint Stavanger Fjord gőzös, középeurópai időszámitás szerint 23 órakor az északi szélesség 54. foka és 8. perce, a nyugati hosszuság 37 foka és 59. perce alatt találkozott a Justice for Hungary val. A magyar pilóták igy üdvözölték a gőzöst:

— Minden rendben van. Kezdetben rossz időnk volt, most azonban az ég kiderült.

Ugyanerről kapott értesitést a Daily Mail is. A magyar pilóták a nagy angol lapot értesitették, miszerin tmár megtették a fele utat az óceán felett. Még mielőtt elindultak volna, köszönő táviratot küldtek Rothermere lordnak az eddigi támogatásért. — Tudatták a Daily Maillel azt is, hogy a magukkal vitt benzin 28 órai repülésre elegendő, de ők 26 óra alatt el akarják érni Budapestet.

Reggel felé feltünt a pilóták előtt az Óvilág partja. A feladat nehe- 40 perckor a Maya gőzös látta a Justice for Hungary-t, 298 foknyira a következő fekvéstől: 49 fok 25 perc észak, 7 fok 5 perc kelet, egészen közel a Scylli szigetekhez. — Ekkor már nyilvánvaló volt, hogy a magyar repülők rekord idő alatt tették meg az utat. Az óceán fölött való repülés 13 óra 50 percig tartott. **Ugyanezt az utat mások eddig 16 óránál is hosszabb idő alatt tették meg.**

Debrecenből indult el Magyar Sándor oceánrepülő karrierje

Debreceni katonatiszti volt Magyar Sándor.

Budapest lakossága és vele együtt az egész ország örömmámorban ünnepli a diadalmas magyar repülőket, akik ezer veszélyen keresztül átrepülték az óceánt. Kevesen tudják Debrecenben, hogy az egyik diadalmas óceánrepülő Debrecenből indult el diadalutjára, mert innen indult ki repülő karierje. Magyar Sándor ez a repülő, aki

a háboru alatt, mint Vilcsek Sándor, a 3. honvéd gyalogezred tényleges hadnagya volt.

A rendkivül ambiciózus, szimpatikus, magas, szőke fiatal katona azonban többre vágyott és a gyalagságtól áttétette magát a repülőkhöz és Wiener-Neustadtban végezte el a tiszti repülőiskolát. Vilcsek itt is kitünt hatalmas ambiciójával és ha valami veszélyes feladatot kellett elvégezni, mindig együt jelentkezett hüséges társával, a trieszti származásu báró Morpurgóval önként a legveszélyesebb feladatokra.

A háboru befejezése után a magyar kormány Debrecenbe vezényelt egy repülő osztagot, amelynek parancsnoka a hires Alexay százados volt. A tisztikarban volt Hefty Frigyes **főhadnagy, Patz Béla főhadnagy, Bauer Pál főhadnagy, Lagler László hadnagy** és végül, akit legelőször kellett volna emliteni, *Vilcsek-Magyar* Sándor hadnagy.

A repülőosztag Debrecenben maradt mindaddig, amig a románok be nem vonultak Debrecenbe, amikor aztán a repülőtiszteket internálták. Amikor Vilcsek-Magyar Sándor kiszabdult a románok internáló táborából, sikerült neki kijutnia Amerikába, ahol aztán az Egyesült Államokban és Kanadában, mint polgári postarepülő elhelyezkedésre is talált. Az ambiciózus magyar fiut azonban nem elégitette ki a sablonos postai szolgálat, sikere vágyott, ami most be is következett, mert társával, Endresz pilótával együtt sikerült is végrehajtaniok a nagy ybravurt és a magyar név dicsőségére átrepülték az óceánt. Vilcsek-Magyar Sándor dicsősége bizonyára nagy örömet fog okozni Debrecenben külön is azoknak, akik ismerték ezt a kiváló pilótát.

Mig a hős magyar oceánrepülők eljutottak a világraszóló sikerhez

Rendkivül sok nehézség állott a „Justice for Hungary“ útja előtt. — Magyar Sándor és Endresz György pályafutása. — Rothermere lord 10 ezer dolláros díját megnyerték. —

Sok küzdelmen, rendkivüli nehézségeken kellett keresztülesni a hős magyar óceánrepülőknek, mig elérték céljukat. Nem lesz érdektelen, ha összefoglaljuk a magyar óceánrepülés előzményeit.

Eredetileg Kanadában született meg a magyar-amerikai óceánrepülés eszméje. Windsor városában közölte először Molnár Jenő református lelkésszel óriási tervét Magyar Sándor, a mozgalom megindítója, aki akkor egy magánrepülőiskolában mint pilóta volt alkalmazásban. Azonban éppen azért, mert a szétszórtan élő kanadai magyarok között a terv realizálása anyagi okok miatt nem lett volna lehetséges, a mozgalom kezdeményezői elhatározták, hogy az Egyesült Államok területén kompakt telepeken lakó magyarság segitségével fogják tervüket megvalósitani. *Newyork után Detroit az a város, ahol a legtöbb magyar él együtt, ezért Magyar és Molnár itt kezdték meg propagandamunkájukat.*

A gyönyörü terv természetesen a legrövidebb idő alatt megnyerte a vezető magyar körök tetszését. Igy a detroiti magyarok közül Fördögh Elemér pápai prelátus, toledói magyar plébános, Prattinger Ferenc és Fodor Gyula lapszerkesztők állottak a mozgalom élére. A legszükségesebb költségeket propaganda levelezőlapok eladása és gyüjtése által iparkodtak előteremteni. Uj fordulatot adott az ügynek Rothermere lord amerikai utazása, akit Eördögh prelátus informált, a lord lelkesen fogadta a tervet és *az ő tanácsára határozták el, hogy az első magyar repülőgépet, amely diadalmasan szeli át a végtelen óceánt, a magyar ügyre való emlékezésül Justice for Hungary-nak, Igazságot Magyarországnak! — kereszteljék el. A lord elvállalta a mozgalom fővédnökségét és tizezerdolláros dijat tüzött ki.*

Tekintve, hogy igy a terv most már egyre komolyabb formákat öltött, meg kezdték a tárgyalásokat a Detroit Aircraft Corporation igazgatóságával, egy négyszázhusz lóerős Wasp-motorral ellátott egyfedelü repülőgép megvétele iránt. Előzetesen természetesen a legalaposabb vizsgálat alá vették a kiváló amerikai cég gyártmányait és csak hosszas, a legkiválóbb amerikai szakemberekkel folytatott megbeszélések alapján döntöttek a gép mellett. Hosszas tárgyalások után a következőkben állapodtak meg: a bizottság a Corporation pénztárába befizet ezer dollárt a gép előzetes lekötésére, a különleges benzintartályok építése fejében követelt további ötezer dollár lefizetése után a gyár a gépet azonnal munkába veszi és egy hónap leteltével azt le is szállitja. Egyelőre azonban a bizottság jóformán semmiféle anyagi segédeszközökkel nem rendelkezett. *Igy annak tagjai személyes váltóra vettek fel a legszükségesebb költségek fedezésére ezer dollárt és hozzáláttak a gyüjtéshez.* A tárgyalások folyamán a detroiti bizottság átiratot intézett a Magyar Aero Szövetséghez is Budapestre, amelyben annak közremüködését kérte, bár hangsulyozta, hogy a mozgamat kizárólag az amerikai magyarság ügyének tekinti és az anyagi segédeszközöket saját erejükből kivánják fedezni. Nemsokára azután Endresz György, a kiváló magyar pilóta megkapta a detroiti bizottság táviratát, amelyben felkérték, hogy a repülés keresztülvitelében vegyen részt. Ugyan-

akkor Magyar is sürgette Endresz utazását, mert ugy vélték, hogy a repülést már májusban végrehajtják. 1930 áprilic 23-án indult el Budapestről Endresz, Grosschmied István, a Magyar Aero Szövetség főtitkára és vitéz Czapáry Jenő társaságában Londonba, hogy Amerikába utazásuk előtt átvegyék Rothermere lord utasításait. — Ugyanakkor elhatározták, hogy mivel Magyar még nem rendelkezhetik az óceánrepülés végrehajtásához szükséges praktikus gyakorlattal, a gépet Endresz fogja vezetni, akinek Magyar mint kisegitő pilóta fog asszisztálni. *A társaság május 6-án meg is érkezett Detroitba, de itten sulyos csalódások érték őket.* Kiderült, hogy az előlegként kikötött ötezer dollár még nincs lefizetve és szó sem lehet arról, hogy a gép május végén indulhasson. Akármilyen lelkesedéssel fogadta is az amerikai magyarság az óceánrepülés tervét, a rossz gazdasági helyzet következtében a legnagyobb nehézségnek tünt fel, hogy a hiányzó összeget előteremtsék. A helyzet valóban kilátástalannak látszott. — Vitéz Groschmiedt főtitkár már a hónap végén vissza is utazott Amerikából és az eredeti terv szerint Endresznek és Czapáry Jenőnek is követniük kellett volna juniusban őt. Ekkor ujabb kisérletre határozták el magukat a mozgatom vezetői végső kétségbeesésükben. Az Amerikában élő vagyonos magyarokat egyenként és külön-külön adakozásra szólitota tfel az Amerikai Magyar Kereskedelmi Kamara veztőségének utján. Ugy látszot azonban ez sem segít. A kamara az ügyek alapos átvizsgálása után közvetett uton értésére adta a bizottságnak, hogy a megbízást nem vállalhatja, bár támogatását kilátásba helyezi.

Ekkor az utolsó pillanatban jött a segítség. Junius 11-én a kétségbeesett bizottság detroiti irodájában megjelent Szalay Emil flinti magyar husárugyáros, aki a már előzőleg adományozott száz dolláron kivül felajánlotta a gyár által előlegképpen kikötött ötezer dollárt. Most már ujult lelkesedéssel látták neki a gyüjtésnek, hogy a vételár további részét is kifizethessék, de sajnos, ujból csak kevés sikerrel. A nemeslelkü adományozó uj áldozatot hozott ekkor az ügyért : Szalay Emil garanciát vállalt a vételár teljes összegére és a szerződést véglegesitették a gyárral. Ugyanezen a napon Szalay Emil a megkivánt ötezer dollár helyett tízezer dollárt fizetett le a gyár részére.

Nehéz dolguk van a modern kor romantikus hőseinek.

Ekkor kezdődött az ügy második része. *Kiderült, hogy a gyár csak augusztus 7-re készül el a géppel és ekkor vette kezdetét az a hosszas huzavona, amely a detroiti bizottság és a repülőgépgyár között tört ki.* A gyár ugyanis a gép elkészülése után nem volt hajlandó teljes (630 gallonos) terheléssel bemutatni próbarepülésen a gépet, viszont a magyar pilóták ilyen körülmények között sem akarták átvenni, annál kevésbé, mert röviddel azelőtt Broomly amerikai pilóta egy hasonló tipusu géppel tart közben szerencsétlenül járt. Végre a gyárnak engednit kellett. Beleegyeztek egy négyszázgallonos repülésbe, ami augusztus 17-én meg is történt. Maga Endresz pilóta 20-án tette első próbarejülését. Még augusztus hó folyamán több nagy próbarepülést vitetk véghez, hogy a piltóa és a nagivátor kölcsönösen megismerhessék egymást és kipróbálhassák a motor megbízhatóságát, üzemanyagfogyasztását és a gép teljesitőképjességét.

A további programm szerint szeptember 5-én kellett volna a gépnek startolnia. Newyorkban, hogy onnan megkezdje az óceánrepülést.

Ekkor azonban sulyos géphiba miatt elmaradt a start, a motor kijavitása hosszabb időt vett igénybe, ugyhogy a kedvezőtlen őszi időjárásra való tekintettel a tavaszra halasztani az óceánrepülés tervét.

Ez év tavaszán azután ujból megkezdte az amerikai-magyar bizottság tevékenységét. A tréningrepülések után a gépet több izben ujból alaposan átvizsgálták, az időközben még beszerzett adományokból a repülőgépet rádiófelszereléssel is ellátták. Végre sikerült mindent előkészíteni és hétfőn az óceánrepülők el is indultak a starthelyre : Harbour Gracebe.

Most még néhány szót azoknak a férfiaknak az egyéniségéről, akiknek önfeláldozó munkássága, vakmerősége lehetővé tette a terv kivitelét. Mindenek előtt is *Magyar* Sándorról, az óceánrepülés tervének megalkotójáról kell megemlékeznünk. *Magyar Sándor aránylag fiatalember. Harminchárom éves. A világháborúban mint megfigyelő tiszt vett részt, pilótává Szegeden képezték ki 1920—21-ben.* A rossz gazdasági viszonyok következtében Amerikában iparkodott elhelyezkedésre találni, 1925-ben vándorolt ki Kanadába és a már említett körülmények között onnan került át az Egyesült Államokba.

Szalay Imre, akinek áldozatkészsége tette tulajdonképpen lehetővé a magyar óceánrepülést, egyszerü polgári szülőktől származik, atyja mint honvéd küzdötte végig a magyar szabadságharcot. Bár közel három évtizeddel ezelőtt vándorolt ki Amerikába, még ma is hű maradt magyarságához. »Atyám szellemében cselekszem, mondotta, amikor a magyar igazság érdekében tehetségem szerint sorompóba lópek. Atyám megfordulna sirjában, ha nem teljesítem köteleségem akkor, amidőn szükség van rám.« Ezekkel a szavakkal prezentálta a htalmas összegről szóló csekket.

Endresz György a temesvári hadapródiskola elvégzése után, mint zászlós került 1912-ben a 19. gyári gyalogezredhez. A világhábruban számos alkalommal kitüntették és négy elismert légi győzelme volt. Amerikából visszatérce lett a Magyar Aero Szövetség első sportrepülőoktató pilótája.

Az óceánrepülés megérkezése után a fogadási ünnepségeket a Milleneuimi emlékoszlopnál fogják megtartani. az ünnepélyes felvonulás a Gellért-szállótól az Andrássy-uton át történik.

Az amerikai magyarok postáját hozták a repülők

Az amerikai magyarok üdvözletét hozta magával a két bátor pilóta. A bizottság levelezőlapokat bocsátott ki, amelyeket 1 dollárért árusitottak.

Mindazokat a levelezőlapokat, — amelyeket junius 20-án feladtak, elhelyezték a repülőgépben, a később érkezett levelezőlapokat pedig a bizottság New-Foundlandba küldte s ott adták át a pilótáknak.

Akadtak még olyanok is, akik az óceánrepülő bizotság munkáját kritizálták, éppen ezért a bizottság elszámolását pontosan elkészitette, az elszámolást maga Szalay I. Emil fogja közzétenni a lapokban. Mielőtt még elindult volna, az elszámolást eljuttatta az amerikai magyar lapokhoz azzal, hogy a repülők Budapestre való érkezése után hozzák nyilvánosságra.

Rengeteg levelezőlapot hozott magával a Justice for Hungary : **ugyszólván minden amerikai magyar irt néhány sort hozzátartozójának és barátjának.**

A gép megérkezése után a levelezőlapokat azonnal kézbesiteni is fogják.

Endresz felesége átvirrasztotta az éjszakát.

Egy budai kis szállodában lakik Endresz Györgyné, a vakmerő magyar pilóta felesége, aki hajnalig virrasztott. Éjféltájban kapta meg Czapáry ezredes sürgönyét Harbour-Graceból:

„Georg és Alex startoltak. Kézcsók! Czapáry".

Endreszné társaságában ott voltak a családtagok is, akik térképek, navigációs számitások fölé hajolva számitgatták a magyar óceán-repülőgép várható utját.

Reggel valamennyien kivonultak a Mátyás-földi repülőtérre. Izgalomban töltötték az egész napot, de annál nagyobb volt örömük, mikor a szerencsés megérkezésről szóló hir megjött.

Izgalomban Magyar Sándor családja.

Szekszárd, jul. 16. Magyar Sándornak az óceánrepülésre való elindulása nagy izgalmat keltett Szekszárdon és környékén, ahová Magyart rokoni kötelékek füzik és ahol mindenki ismeri. Magyar özvegy édesanyja és Gizella nővére, aki Zöld Márton földbirtokos felesége, Bátaszékről felutazott a fogadtatására. A Szekszárdra érkezett táviratok szerint Magyarnak a felesége, aki dr Káldy Gyula szekszárdi körjegyző leánya, fivérével, ifjabb Káldy Gyula müépitésszel, Párisból hazaindult a start hirére. Magyarnak Lóránt nevü, 7 éves fiacskáját pedig Balatonfőkajárról nagyanyja, dr Káldyné, ma reggel felvitte a fővárosba.

Természetesen Szekszárdon nagy örömet keltett a hir, hogy Magyar és Endresz szerencsésen megérkeztek.

A JUSTICE FOR HUNGARY ADATAI.

Néhány apróságot közlünk magáról a gépről. Az egész vonalvezetése a kis légiellenállásra való törekvést jellemzi. A motor Townendring borításal van ellátva, a futókerekek is csapalakú búrkolatot kaptak. A motor olyan, hogy elegendő helyet biztosit a nagymennyiségü üzemanyag, illetve a rakomány befogadására. A benzintartályok mögött van elhelyezve a két pilóta. A pilóták helyét szükség esetén cellon-tetővel lehet befedni. — Súlymegtakarítás céljából a benzintartályok a legnagyobb viszontagságoknak is ellenálló dur-aluminiumból készültek. A főtartályok kiegészítésére a szárnyban 3—3 póttartány van elhelyezve.

Az első pilótaülés műszerfalán a következő műszerek vannak elhelyezve : fordulatszámláló, sebességmérő, olajnyomásmérő, olajhőmérő, bezinnyomásmérő, két benzin óra, emelkedés mutató, fordulásmutató, egy mágneses kompasz, az indukciós kompasz mutatója, időóra.

A második (navigátor) ülés müszerfalára fordulatszámlálót, sebességmérőt, emelkedőmutatót, fordulásmutatót, egy mágneses kompaszt, az indukcióskompasz mutatóját és egy időórát szereltek fel. Ezenkivül a navigációs műszerek a következőképpen vannak elrendezve : mindkét műszerfalon a már emlitett két mágneses kompasz, a navigátor-ülésben az apperiodikus kompasz, az indukciós kompasz szabályozója és a szekstáns Az indukciós kompasz a navigátorülés és az iránysík között a törzsbe került.

A repülőgép néhány főbb adata a következő : A gép teljes súlya 3789.56 kilogram. Érdekes, hogy milyen tételekből származik ez a súly :

üres súly	1370.18 kg
tartályok	113.25 kg
két pilóta testsúlya	143.14 kg
két darb ejtőernyő	19.26 kg
pilótaruhák és felszerelés	20.83 kg
élelmiszerek	7.24 kg
indukciós kompasz	5.43 kg
periódikus kompasz	2.66 kg
világítópisztoly és töltények	4.53 kg
világítóbombák	4.08 kg
szekosziens	2.10 kg
olaj	160.00 kg
benzin	1927.80 kg
összesen	3789.56 kg

A repülőgép szélessége tizennégy méter, hossza kilenc méter. Legnagyob sebessége 260 km óránként, s leszálló sebessége 120 km, emelkedési sebessége négy percen belül 1000 m., legnagyobb elérhető magassága 8.000 méter. A motor 420 lóerős, maximális fordulatszáma 2000.

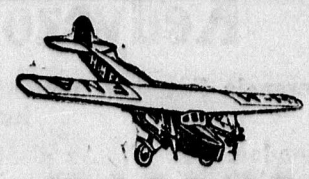

»MALERT«

Tikkasztó hőségben, porban és füstben, zsúfolva állni, vagy fütött párnán ülni — nem nagy élvezet.

Repülőgéppel

utazni, a kristálytiszta levegőjü komfortos kabinokban, előre biztositott helyen, ablak mellett, iránnyal szemben. — Igy kell ma utazni.

Magy. Légiforg. Rt.

Budapest—Nyiregyháza.

A LENGYEL VEZÉRKAR EGY TAGJÁT LETARTÓZTATTÁK.

Varsó, jul. 16. Politikai körökben nagy feltünést keltett az a hir, hogy a rendőrség tegnap meglepetésszerüen letartóztatta a lengyel vezérkar egyik tagját, Domkowski őrnagyot. — Domkowskit kémkedéssel gyanusitják. A rendőrség emberei heteken át megfigyelték s hir szerint a legnagyobb határozottsággal meggyőződtek — arról, hogy a vezérkari őrnagy valóban kémkedést üzött.

—oooOooo—

NAGYVÁRADON LETILTOTTÁK A BANKBETÉTEKET, ARADON PEDIG A CIGÁNYOK TÁNYÉROZÁSÁT.

Nagyváradról jelentik: A magyarországi háromnapos bankszünettel összefüggésben Ghica nagyváradi prefektus értkezletet hivott össze, melynek alapján utasitotta a bankokat, hogy a betéteknek csupán tiz százalékát fizessék ki.

A prefektus rendelete országszerte nagy feltünést keltett, minthogy az egész országban egyedülálló és teljesen önhatalmu intézkedés volt.

Ugyancsak önhatalmu intézkedést foganatositot tegnap az aradi prefektus, aki megtiltotta a cigányzenészeknek a tányérozást — azzal az indokolással, hogy a tányérozás egyszerü koldulás és koldulási engedélyt csak a belügyminisztérium adhat.

Kávéházban, borbélynál kérje a Debreczeni!

Kedvező fordulat a német válságban

Konferencia Párisban, Londonban. — Amerika is résztvesz a londoni konferencián. — Erre a hirre a londoni tőzsdén az értékek 10 százalékkal ugrottak.

London, jul. 16. Az alsóházban MacDonald miniszterelnök bejelentette, hogy az angol kormány arról értesült, hogy a német kancellár Párisba fog utazni. Ezért ő maga és Henderson külügyminszter elhalasztotta tervezett berlini utját. A konferenciát az eredeti tervnek megfelelően Londonban megtartják. Az egyik képviselő biztositékot kért MacDonaldtól arra nézve, hogy Anglia nem nyujt segédkezet ahoz, hogy politikai feltételek elérésére aknázzák ki a pénzügyi válságot. MacDonald erre ezt felelte:

— Ezt a kérdést tudomásul fogom venni.

A Press Assotiation szerint valószinüleg Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország, Belgium, Japán és az Egyesült Államok küldenek képviselőket a miniszteri konferenciára. A konferencia meghivóit délután 1 órakor küldték szét. **A tanácskozások közgazdasági és pénzügyi jellegüeknek tekinthetők, hangoztatva, miszerint célja a német válság orvoslása és annak megakadályozása, hogy hatásai átterjedjenek a külföldre.**

Hoover elnök utasitotta a Párisban tartózkodó Stimson külügyminisztert, hogy a konferencián az Egyesült Államokat képviselje. Az erre vonatkozó közlemény hangoztatja, hogy Amerika ugyanolyan alapon vesz részt a konferencián, mint a többi állam, pedig a helyzet annyiban különleges, hogy nem óhajt Európa politikai ügyeibe beavatkozni. A váratlan fordulat erősen bizakodó hangulatot váltott ki a londoni tőzsdén, ahol a német értékek 10 ponttal ugrottak. Nagy jelentőséget tulajdonitanak annak a párisi Reuter-táviratnak, amely szerint a konferencián figyelmeztetik a német miniszereket, hogy rajtuk mulik, vajjon megmentik-e országukat a csődtől, megjavitják-e a francia—német viszonyt és enyhitik-e Európa tulfeszitett légkörét. Pénzügyi és politikai biztositékokat követelnek, annak hangoztatásával, hogy nincs szó Németország megalázásáról. A Németországnak adandó kölcsön ellenőrző megbizottául valószinüleg a Népszövetséget kérik fel.

A londoni konferencia miatt elhalasztották MacDonaldék berlini látogatását

Berlin, julius 16. Az angol miniszterek londoni látogatását a Hoover-tervben érdekelt államok *miniszereinek Londonban hétfőn kezdődő konferenciájára való tekintettel elhalasztották.*

A sajtóban már szó volt dr Brüning és dr Curtius párisi látogatásáról. A látogatás körülményei még egyáltalán nincsenek megállapitva, de ugylátszik, hogy a látogatás lehetővé válik.

A német miniszterelnök és külügyminiszter pénteken Párisba utaznak

Páris, julius 16. A délutáni értekezlet közel két óra hosszat tartott. Az értekezlet résztvevői megerősitették, hogy **az angol miniszterek nem utaznak Berlinbe s hogy a német miniszterek legközelebb Párisba érkeznek.** A mostani párisi értekezlet hosszu évek óta az első alkalom, hogy Amerika hivatalosan résztvesz olyan tárgyalásokban, amelyek elsősorban Európát érintik. A délutáni értekezleten, mint beavatott helyen mondják, megállapitották, hogy a három érdekelt kormány teljesen egyetért a kitüzött cél tekintetében. — Franciaország álláspontját a délután összeülő államtanács körvonalozza véglegesen, minthogy Henderson és Stimson továbbra is Párisban marad, mód nyilik arra, hogy még a német államférfiak megérkezése előtt tovább folytassák az angol—francia—amerikai tárgyalásokat. A legközelebbi értekezletet holnap délután tartják.

A helyzet sulyossága megköveteli, hogy már a párisi tárgyalások folyamán biztositsák az elvi megegyezést.

NÉMET MINISZTEREK TÁRGYALNAK A FRANCIA KORMÁNY TAGJAIVAL

Páris, julius 16. Beavatott helyen azt mondják, hogy Franciaország hajlandó Németországnak haladéktalanul pénzügyi segitséget nyujtani abban az esetben, ha a nagy központi jegybankok közt megállapodás létesül.

Diplomáciai körökben megerősitik, hogy *a német miniszterek holnap Párisba mennek és nyomban tanácskozásra ülnek össze a francia kormány tagjaival. Henderson angol külügyminiszter, akinek berlini utja elmaradt, az amerikai államtitkárral együtt holnap még Párisban időzik.*

Államtanács Párisban

Foglalkoztak a Párisba érkező német kormányférfiak elé terjesztendő j avaslattal.

Páris, julius 16. A délután megtartott államtanács megvizsgálta azt a helyzetet, amelyet Németország pénzügyi válsága idézett elő Európában. Laval miniszterelnök beszámolt *Stimson és Hendersonnal folytatott tárgyalásáról. — Briand kijelentette, hogy Brüning és Curtius legközelebb Párisba érkeznek. A német és a francia kormány képviselőinek megérkezése után a Párisban időző kormány képviselői még szombaton tárgyalásokba bocsátkoznak. Az államtanács mevitatta azokat a lépéseket, amelyeket Franciaország javaslatba óhajt hozni és amelyek szerinte alkalmasak a hitel és bizalom helyreállitására Európában. Az államtanács tanulmányozta azt a kérdést is, hogy a lépéseket minő pénzügyi garanciákkal és minő megnyugtató politikai intézkedésekkel kellene kisérni.*

BRÜNING ÉS CURTIUS PÉNTEKEN UTAZNAK PÁRISBA

Berlin, julius 16. A birodalmi miniszterek ma délután ismét összeültek. Illetékes helyről származó közés szerint a tanácskozás tárgya a külpolitikai helyzet és a párisi megbeszélés volt, melyre Brüning birodalmi kancellár és Curtius birodalmi külügyminiszter holnap utazik el.

KEDVEZŐBB HANGULAT PÁRISBAN

Páris, julius 16. A ma esti lapok kedvezőbben itélik meg a Németország megmentésére irányuló fáradozások kilátásait. A Temps vezércikkben megállapitja, hogy a tárgyalások a legutóbbi fordulat következtében uj szakaszba léptek és hogy jobban lehet számitani a helyzet megenyitésére. A tőzsde hangulata szintén bizakodó volt.

VÁLTOZATLANUL MARADT AZ ANGOL BANKRÁTA

A Reuter-iroda 12 óra 20 perekor feladott távirattal az Angol Bank kamatlábának felemléséről szóló korábbi jelentését olykép helyesbiti, hogy az Angol Bank kamatlába változatlanul 2 és fél százalék maradt.

VIGYÁZATLAN GÉPÉSZEK „EMELTÉK FEL" AZ ANGOL KAMATLÁBAT.

London, július 16. Óriási izgalmat keltett ma Cityben az Angol Bank előcsarnokában elhelyezett villamos transparens tábla, amelyen csütörtökönként közéteszik a kamatlábat megállapító határozatot. A tábla 11.50 órakor négy százalékot jelzett, amely **1.5 százalékos emelkedésnek felet volna meg.** Csak 10 perc mulva jöttek rá a téves jelzésre. A két tábla hibáját azzal magyarázzák, hogy a táblát gepészek vizsgálták, akik elfelejtették az emeltyüket eredeti helyükbe vissza állitani. Több bank rögtön táviratot küldött a belföldre és a külföldre is az állitólagos kamatlábemelés miatt, amely az üzleti világot néhány percre kimozdította az egyensúlyából, sőt hir szerint a liverpooli tőzsdén is pánikot idézett elő.

Berlinben zavartalanul történt a fizető forgalom.

Berlin, julius 16. A bankok korlátozott fizetőforgalmának megindulása bérfizetésekre és illetményekre minden zavar nélkül történik. — A Birodalmi Bank részéről rendelkezésre bocsátott fizetési eszközök elegendőknek bizonyultak arra, hogy valamennyi pénztárral szemben támasztott igény kielégittessék. A takarékpénztárak is nyitva tartják pénztáraikat, — hogy teljesitsék a szükségrendeletben megengedett kifizetéseket.

A HOOVER-FÉLE MORATÓRIUM ELSŐ RÉSZLETE RENDEZÉST NYERT

Berlin, julius 16. A német kormány 1931 julius 15-én esedékességi napon a Nemzetközi Fizetések Bankjához jóvátételi kötelezettségek törlesztésére csak elhalaszthatatlan részét fizette be, amely magába foglalja a Dawes kamatszolgáltatásnak havi részletét, amelyet a kormány már a hónap elsején mefizetett. A Nemzetközi Fizetések Bankja a német kormánynak, illetőleg a német birodalmi banktársaságnak a viszafizetések fejében az utolsó fillérig megfelelő öszeget ujból folyósitott. Ezzel a Hoover-terv moratórium első esedékes jóvátételi fizetése rendezést nyert.

Berlin, julius 16. A birodalmi vasuttársaság a Nemzetközi Fizetések Bankja által rendelkezésre bocsátot összeget visszautalta a német kormánynak.

A PÉNZÜGYI VALSÁG HULLAMAI AMERIKÁBA IS ÁTCSAPTAK

Londonból jelentik, hogy az egyik angol sajtó komoly hangon álalpitja meg, hogy a pénzügyi válság hunámai egész Középeurópát elboritották. A válság hullámai már Amerikába is átcsaptak.

NÉMETORSZÁG FIZETI A HOSSZULEJÁRATU KÖLCSÖNÖK KAMATAIT ÉS ESEDÉKES RÉSZLETEIT.

London, július 16. Egyik newyorki bank kérdésére **Pietri** német pénzügyminiszter kijelentette, hogy Németország **pontosan fogja teljesiteni összes hosszúlejáratú kölcsöneinek az esedéket kamatait és a törlesztéses részletét.** Ez a jelentés teljesen megnyugtatta a német állami, községi és ipari kölcsönkötvények nagyszámu amerikai birtokosát. Több newyorki bank elhatározta, hogy a német bankokra intézvényezett váltókat be fogják váltani, ha azok megfelelnek az alaki kellékeknek.

A NÉMET BANKSZÜNETET A HÉT VÉGÉIG MEGHOSSZABBITOTTÁK

Berlin, julius 16. A Birodalmi Banknál tegnap is folytatódott a devizabeáramlás. Tekintettel azonban arra, hogy a bankoknál minden forgalom szünetel, ez a deviza beáramlás is kisebb mértékü volt, mint előző nap.

A német bankipari szünetet, amelyet először két napra terveztek., mint ismeretes, a hét végéig meghosszbbitotátk. A német gazdasági életnek három további bankszünapra kell berendezkednie. Ezen az a tény sem változtathat, hogy a legujabb szükségrendelet a bérkifizetéseket és a közpénztárak kifizetéseit biztositja.

KÜLÖN RENDŐRBIRÓSÁG ITÉLKEZIK BERLINBEN A DEVIZARENDELET MEGSZEGŐI FÖLÖTT

Berin, julius 16. A külföldi fizetőeszközök forgalmáról szóló rendeletel kapcsolatban a berlini rendőrfőnökségen külön itélőbizottságot létesitettek, amely kérlelhetetlen szigorusággal fogja megbüntetni a rendelettel szemben elkövetett kihágásokat. A deviza-zugkereskedésen tetenért egyéneket rögtönitélő biró elé állitják, ha az illetők külföldiek, ugy azonnal kiutasitják őket.

ÖTEZER TANITÓJELÖLT TÜNTETÉSE BUKARESTBEN.

Bukarest, julius 16. Szokás szerint az évvégi vizsgák befejeztével a végzett tanitónövendékeket Bukarestbe rendelik, ahol kijelölik számukra elfoglalandó állomás helyüket. Az idén 6000 végzett növendéket rendeltek fel Bukarestbe, de állás csak 1000 jelölt számára volt. Az állás nélkül maradt 5000 tanitó tüntető menetben vonult a miniszterelnökség elé és utiköltségének viszatérítését követelte. A **tüntetőket rendőrség oszlatta szét.**

Meghalt Pálffy Béla szentetornyai apátplébános a debreceni Teréziánum igazgatója

Ma délután 5 órakor temetik Szentetornyán.

Tegnap délben futótüzként terjedt el s mindenfelé nagy megdöbbenést, mély részvétet s meleg együttérzést váltott ki az a hir, hogy **Pálffy** Béla, szentetornyai apátplébános, aki több éven át Debrecenben is szolgált, mint a Teréziánum igazgatója, Hódmezővásárhelyen váratlanul meghalt. Az elhunyt főpapot régi ismeretségek szálai füzték Debrecenhez, igy érthető, hogy halála hire fájdalmas meglepetés volt sokak számára.

Pálffy Béla 1870 március 28-án született Nagykárolyban. Gimnáziumi tanulmányait Szatmártt végezte, majd felvételt nyert a nagyváradi papnevelőintézetbe, ahol elvégezte a theologiát. Előbb, mint helyettes karkáplán és egyházmegyei irnok müködött Váradon, — majd 1892-ben pappá szenteltetvén, káplán lett Endrődön, ahonnan hasonló minőségben két év mulva Debrecenbe került. — Debrecenből Nagyváradra helyezték, ahol két évig a Szent László templom plébániáján káplánkodott, majd kinevezték főreáliskolai hittanárrá s az irgalmas nővérek Immaculata-zárdájának lelkészévé. — 1906-ban gyomai plébános lett, ahonnan 1916-ban Váradszőlősre került. Ezt az állomását 1922-ben felcserélte a debreceni Teréziánum igazgatói székével, ahonnan 1924-ben ujra visszatért a lelkipásztorkodásba s a ötezer lélekszámu szentetornyai egyházközségnek lett lelkésze.

Pálffy Bélával a nemes és emelkedett lelkü pap igazi megtestesitője száll sirba. Már puszta megjelenése is, a tiszteletet parancsoló öles termet, a sudár, szép növésü főpap látása különösen megkapó jelenség volt, de kevesen, inkább csak felettes hatósága és paptársai tudták róla, hogy ez a remekbeöntött, mindig viruló egészségben pompázott férfi olyan ragyogó talentum, aminőt egy évszázadban is keveset termel ki a magyar föld. A magyar faj őstehetségének, nagyrahivatottságának csodálatos kivirágzása volt Pálffy Béla; káprázatosan szellemes és okos koponya, akinek egyéniségében megkapó harmóniával olvadt össze a toll embere, a szónok nagyszerü lendülete és a költői lélek.

Debreceniek előtt örökre felejthetetlenek lesznek azok a nagyszerü beszédek, melyek hol a Szent Anna uccai templom szószékén, hol a tisztikar tagjainak több izben is tartott lelkigyakorlatok alkalmával a Teréziánum kápolnájában oly megcsodált könnyedséggel, elragadó közvetlenséggel, a mázsás igazságok tüneményes szépségének oly káprázatos megcsillogtatásával omlottak ajkáról mindannyiszor. Vagy azok a pohárköszöntők, amelyeket egy-egy társadalmi, vagy családi ünnep barátságos összejövetelein mondott! Pedig azok a beszédek, amelyeket a debreceniek akár a templomban, akár a fehér asztal mellett hallhattak tőle, csak morzsák voltak már. Az igazi erejét Nagyváradon adta ki Pálffy Béla, mint szerkesztő és hittanár. Tiz éven át szerkesztette az egész Erdélynek egyetlen konzervativ napilapját: a nagyváradi Tiszántult, amely éppen az ő keze alatt jutott virágzása tetőpontjára. Ekkor alapitotta meg a Katholikus Legényegyletet, amely azóta töretlen iramban fejlődik, izmosodik. — Szónoki hire már akkor országos. Hol ide, hol oda hivják vendégszónoknak. Minden beszéde esemény volt Nagyváradon, a Katholikus Körben tartott előadásaira pedig a közeli és távoli vidékről is tódultak az emberek. A tanári katedrán is egész ember volt. Növendékei még ma is frissen emlékeznek egy-egy magyarázatára s maguk bevallják, hogy régi emlékeik között a hittanáruk alakja rajzolódik elé-jük a leghatározottabb konturokkal.

A közélet harcaiból is kivette részét. Mint szerkesztő, nagy és sikeres elvi csatáknak volt mozgatója és bajvivója. Gyomai plébános korában egyszeriben bekerült a vármegyei törvényhatósági bizottságba, ahol nagy csatákat vivott Áchim L. Andrással. Öreg emberek előtt emlékezetes még az a hires választás, amelyen 1903-ban Nagyváradon Tisza Kálmán három szavazattal kisebbségben maradt Barabás Bélával szemben. Ezt a győzelmet Barabás Béla egyedül csak Pálffy Bélának köszönhette és köszönte is, az ő ragyogó szónoki tehetségének, népszerüségének és egyenes jellemének. Nem volt az akkor lekicsinylendő győzelem, — pláne nem Váradon, Biharország szivében. Ezért a kudarcért adott 1910-ben Tisza István, fiu az apa helyett, revánsot Aradon Barabás Bélának.

Mint lelkipásztor, Pálffy Béla annyi eredeti és kiváló tulajdonsággal rendelkezett hogy a fiatalabb generáció nem győzte eléggé csodálni. Hivei rajongásig szerették, legkivált a szegényebb néposztály, amely ösztönösen felfigyel a jó szivek dobogása ütemére. Különösen nagy szeretettel övezték a szentetornyaiak, akiknek szegénysége különös megértésre és melegségre hangolta a jó szivéről amugy is ismert főpapot.

Élete végéig megmaradt egyszerü lelkü, igénytelen papnak. — Volt ugyan része egyházi kitüntetésben; 1920-ban c. esperes, 1921-ben c. apát lett; mindez azonban nem változtatott semit azon a meleg és közvetlen lelkületen, mellyel mindenki iránt el volt telve.

Pálffy Bélát közeli rokonság szálai füzik P. **Gulácsy** Irénhez, a kiváló irónőhöz, akinek elhunyt férje, Pálffy Jenő főmérnök édes testvére volt Pálffy Bélának. Kevesen tudják, hogy Pálffy Béla volt első biztatója Gulácsy Irénnek a tollforgatásra; ő nézte át első irásait és ő adott nem egy témát a nagy irónőnek feldolgozásra.

Pálffy Béla halálát mindössze négy napos betegség előzte meg. Julius 8-án gyomorrontásról panaszkodott, amely másnap is tartott. Ezen éjjel heves görcsök kinozták s az előhivott orvos vastagbélburutot állapitott meg. Harmadnap felkelt, bejárta a kertet, gyönyörködött virágaiban, majd ujra ágynak dőlt. **Ekkor ujból megvizsgálták s az orvos vakbélgyulladást álapitott meg. Azonnal bevitték a hódmezővásárhelyi kórházba, ahol rögtön mütétet hajtottak rajta végre.** Ez azonban már késő volt; pár napi szenvedés után — hiveinek a halálra való előkészülésben is jó példát adva — a szentségek felvételével jobb hazába költözött. Holttestét hazaszállitották Szentetornyára.

Temetése ma, pénteken délután lesz. A szertartást dr **Lindenberger** János ap. kormányzó végzi, aki **Kovács Sándor**, a Katholikus Figyelő szerkesztője kiséretében ma reggel utazik Szentetornyára.

Felbontották az állami sütőde épitésére beadott ajánlatokat

Az állam nagyszabásu sütődét és legénységi otthont épittet Debrecenben, amelyre a belügyminiszterium hirdetett pályázatot. A versenytárgyalásra a következő ajánlatokat adták be:

Generál ajánlatot adtak be Bisottka István (sütőkemence nélkül) 149.515.05 pengővel, Tóth Lajos és fiai 156.816.60 pengővel, Fábián József 156.265 pengővel.

Ácsmunkára Szántay Sándor 14.957, Csapó Miklós 14.999 pengővel tettek ajánlatot, asztalos, lakatos és mázoló munkára Piros és Szabó 14.943.30 pengővel, tetőfedő munkára Eternit müvek 15.410 és vitéz Ónody János 15.477 pengővel, bádogos és lakatos Szaltay és Auspitz 12.762 pengővel, kemenceépitésre Schultz 34.000, Schaltzer Henrik 36.000, Hoffer és Schrantz 30.990 pengővel.

A debreceni munkásszakszervezetek beadványa a polgármesterhez a kenyérárak emelése ügyében

A debreceni munkásszakszervezetek tegnap a következő beadvánnyal tordultak a polgármesterhez:

Méltóságos Polgármester Ur!

Debrecen város munkássága megdöbbenéssel vette azon tényt tudomásul, hogy a debreceni sütőiparosok a kenyér árát, nem várva be az országos és elmaradhatatlan intézkedést ötven százalékkal emelték fel.

A debreceni pékmestereknek ez az eljárása rendkivül nagy mértékben sérti Debrecen város fogyasztói rétegét, de különösen a munkásosztályt mert ennek az osztálynak egy igen számottevő része még ma is kereset nélkül áll s aki munkában van, az is minimális keresettel bír s keresete úgyszólván csak a mindennapi kenyérre elegendő.

A főváros polgármesterei maguk is érzik azt, hogy a fogyasztók ma már alig birnak el nagyobb áremelést ennél a legfontosabb élelmi cikknél s dacára annak, hogy a boléta rendelet nyomán várható volt emelkedés a kenyérárakban, még ma sem történt az emelésre nézve a fővárosban intézkedés s a budapesti pékmesterek maguk sürgetik a legjobban a kormány egységes intézkedését a kenyérárak szabályozásában.

Egyes városokban, ha történt is áremelés, ez korántsem volt olyan nagy arányú, mint Debrecenben, mert például Szegeden is csak hat fillérrel emelték az árakat, ezenkivül pedig több városban a hatóság közbejöttével olyan intézkedés történt, hogy a közfogyasztás céljaira olcsó kenyértipus kerüljön forgalomba.

Mindezekre való tekintettel a legélesebben tiltakozunk az ellen az áremelés ellen, amely Debrecenben történt s tiltakozunk az ellen is, hogy Debrecen város hatóságai ezt az emelést szó nélkül türjék.

Tisztelettel kérjük Méltóságodat, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel hasson oda, hogy a kenyérárak normális árának megállapitására gyors intézkedés történjen s akár egy országos rendelet kieszközlésével, s akár pedig helyi intézkedéssel akadályoztassék meg az, hogy oly kenyérárak legyenek megállapitva, mint amilyenek akkor voltak, amikor a búza ára száz százalékkal magasabb volt.

Abban a reményben, hogy Méltóságod erélyes és gyors intézkedéssel elejét veszi annak, hogy ez a kérdés a város fogyasztási körében nagyfoku elkeseredést keltve, esetleges ktrobbanásokhoz vezessen, maradtunk Méltóságodnak

mély tisztelői
a debreceni munkásszakszervezetek.

Halálra marcangolta a megvadult disznó

Egy hosszúpályi öregasszony halálos szerencsétlensége.

Tegnap délelőtt telefonon jelentette a debreceni ügyészségnek a hosszúpályi csendőrőrs, hogy özv. **Bacsu** Mihályné 57 éves öregasszonyt a napokban egy veszett disznó megmarta. Az asszony a marás következtében meghalt és hozzátartozói anélkül, — hogy a haláleset előzményeiről jelentést tettek volna a csendőrségnek, — a halottat eltemették.

Az ügyészség az öregasszony hullját exhumáltatja és egyben inditványozta, hogy **Preineszberger Jenő** tanácselnök, vizsgálóbiró indítsa meg az ügyben a vizsgálatot.

Preineszberger tanácselnök, vizsgálóbiró még a mai nap folyamán a helyszinre fog útazni, dr **Horváth** Arthur törvényszéki orvosszakértővel egyetemben. A törvényszéki orvosszakértő felboncolja özv. **Baesu** Mihályné hulláját, annak megállapitása végett, hogy az öregasszony halálát mi okozta és hogy terhel-e valakit gondatlanság az asszony haláláért.

Jóminőségü tégla és cserép

kapható Tóth és Sebestyén tégla gyárából. Eladás Fürdő ucca 2. Telefon: 610.

VARRÓGÉP
JAVITÁS
SZAKSZERÜEN
ÉS GYORSAN.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Debrecen, Piac-utca 79. sz.

Az országgyülés ünnepélyes megnyitása e hó 21-én lesz

Megálapitották az ünnepélyes megnyitási szertartás rendjét.

Budapest jul. 16. Az országgyülést hagyományosan ünnepi keretek között julius hó 21-én, kedden nyitják meg. Tegnap már megállapitották a megnyitási szertartás rendjét, mely a következő:

Az országgyülés felsőházának tagjai az Országház felsőházi kapuján, a képviselőház tagjai pedig az Országház képviselőházi kapuján érkeznek a parlament épületebe. A diplomáciai kar tagjai, valamint a kupolacsarnok páholyában a meghivottak a parlament Országház-téri főbejáróján érkeznek a parlament épületébe és a főlépcsőn felhaladva legkésőbb délelőtt 11.30 órakor foglalják el a kijelölt helyüket. Az országgyülés felsőházának tagjai a felsőház társalgótermében a képviselőháznak tagjai pedig a Ház társalgótermében délelőtt 11.30 órakor gyülekeznek, ahonnan a korelnökök vezetése mellett 11.45 órakor átvonulnak a parlament kupolacsarnokába. A kupolacsarnokban az országgyülés mindkét házának tagjai a nekik előre megjelölt helyeket foglalják el. — Magyarország kormányzója déli 12 órakor érkezik a Kossuth Lajos-térre, a parlament főbejárata elé. A kormányzó kiséretében vannak a kabinettiroda főnöke, a kormányzói katonai iroda főnöke és a szolgálati szárnysegéd. — A kormányzó fogadja a katonai diszzászlóalj élén megjelent katonai parancsnok jelentését, majd a katonazenekar által játszott nemzeti Himnusz hangjai mellett elvonul a diszzászlóalj előtt és a parlament főlépcsőjéhez haladva, melynek alján az országgyülés mindkét házának háznagyai fogadják. A kormányzó a két háznagy vezetése mellett előbb emlitett kiséretével a parlament főlépcsőjén felhalad a kupolacsarnok főbejáratához. A menet élén a parlamenti őrség parancsnoka halad.

A kormányzó a kupolacsarnok bejáratánál a miniszterelnök, a két Ház korelnöke, a kormány tagjai fogadják. A kupolacsornakba való bevonlás a következő sorrendben történik:

A két háznagy, a két korelnök a miniszterek párosan, a kormányzó, aki mellett baloldalt halad a miniszterelnök, a kabinet és katonai irodák főnökei, a szolgálati szárnysegéd. A kormányzó a kupolacsarnok főbejáratával szemben felállitott emelvényre lép. — Ezután a két korelnök, a két háznagy, a miniszterelnök, a miniszterek és a kormányzó kisérete a nekik megjelölt helyeket foglalják el az emelvényen. A miniszterelnök átnyujtja az országgyülést megnyitó beszéd szövegét. A kormányzó ezt felolvassa. A kormányzó ezután kiséretével elhagyja a parlament épületét.

A kupolacsarnokból a parlament főkapujáig a főlépcsőn a kormányzót lekisérik a miniszterelnök, az országgyülés két házának háznagyai. — A kormányzó kiséretével kocsiba száll és a zászlóalj tisztelgése és a katonai zenekar által játszott nemzeti Himnusz mellett a Kossuth Lajos-térről a királyi várpalotába megy.

Megjelenés mindkét ház tagjai részére magyar nemzeti diszöltözet, a katonai személyekre nézve katonai diszöltözet. A nagykeresztek szalagjai viselendők. Akik magyar nemzeti diszöltözettel nem rendelkeznek, fekete ünneplőben jelennek meg. A diplomáciai kar diszegyenruhában jelenik meg, a nagykeresztek szalagjai viselendők.

Hétfőn az egységespárt értekezletén nagy beszédet mond Bethlen miniszterelnök

Budapest, jul. 16. Csütörtök délelőtt Bethlen István gróf miniszterelnökkel hosszabb tanácskozást folytatott Pesthy Pál, az egységes párt elnöke és Rubinek István, az egységes párt alelnöke. A tanácskozáson a képviselőház ülésének előkészitéséről és különböző parlamenti tisztségek betöltéséről volt szó. Pesthy Pál és Rubinek István tudomására hozták a miniszterelnöknek, hogy a képviselőház egyes bizottságaiban a párt tagjai közül kiket jelölnek és ismertették azt az anyagot, amely a párt legközelebbi ülése elé kerül.

Hétfőn délután az egységespárt értekezletet tart, amikor a Ház ujjáalakitásával kapcsolatos technikai kérdések kerülnek megoldásra. A párt dönteni fog az egyes bizottságok beosztásáról és természetesen szóbakerül a Ház elnökségének, valamint tisztikarának betöltése is. Értesülésünk szerint a Ház elnöksége változatlan marad. Továbbra is Almásy László lesz a képviselőház elnöke, mig alelnökök az egységespárt részéről Puky Endre, a kereszténygazdasági párt részéről pedig Czettler Jenő.

A képviselőház háznagya változatlanul Karafiath Jenő marad.

A jegyzői állás betöltésére vonatkozólag azt a javaslatot terjesztik az értekezlet elé, hogy Héjj Imrét, Petrovics Györgyöt, Brandt Vilmost, Herczeg Bélát, Patacsi Dénest és Dukai Halász Gézát válasszák meg jegyzőknek. A fennmaradó három jegyzői állásból egyet a keresztény gazdasági pártnak, kettőt pedig az elenzéknek tartanak fen.

A hétfői pártértekezleten csupán ezeknek az ügyeknek a letárgyalása történik meg és megállapitják egyszersmind annak a pártértekezletnek az időpontját, amelyet a Ház ünnepélyes megnyitása után tartanak. Ezen az értekezleten értesülésünk szerint Bethlen István gróf nagyobb szabásu politikai nyilatkozatot tesz, amelyben ugy a bel-, mint a külpolitikai kérdésekről, valamint a párt jövő munkaprogramjáról tájékoztatni fogja az egységespártot.

— **Állandóan tömegek nézegetik,** a szebbnél-szebb képeket Liener Béla fényképész, Csapó utca 1 szám alatti kirakataiban.

Nobile keresi Amundsen nyomait

Varsó, julius 16. Moszkvai jelentés szerint Nobile tábornok Moszkvába érkezett. Nobile résztvesz egy külföldi turistatársaság expedicióján, amely a Malyguine jégtörő hajóval a Ferenc József öbölbe indul. Nobile reméli, hogy utjukban megtalálják Amundsen nyomait.

A német kommunisták szerdán este több városban kifosztották az élelmiszerüzleteket

A rendőrség szétverte a zavar gókat. — Az összetüzésnek sebesültjei is vannak.

Berlin, jul. 16. Szerdán este a fővárosban és több vidéki városban munkanélküli zavargások és kommunista tüntetések voltak. A berlini Busch-cirkuszban nagygyülést tartottak a kommunista munkanélküliek s amikor a rendőrség igazolásra szólitotta fel a gyülés egyik szónokát, aki nyilt lázadásra bujtogatott, kitört a botrány. A kommunisták körülvették a rendőröket és fenyegető magatartást tanusitottak.

Az inspekciós rendőrtiszt elrendelte a gyülés azonnali berekesztését és a készültségre telefonáltatott. Hamarosan rendőrség szállta meg a cirkusz bejáratait és megkezdődött a tömeg szétoszlatása.

A kommunistákat csak gummibotokkal tudták kiverni a cirkuszból és igen sok ellenszegülőt le kelett tartóztani. A kommunisták később is ujból és ujból összegyülekeztek s egyes uccákban fosztogatni kezdtek.

Mindenütt összetüzések támadtak a rendőrök és a tüntetők közt s a verekedéseknek nehány sebesültje is volt. Berlin mellett rekvő Bernau városkában éjféltájban válságosra fordult a helyzet, mert a kommunisták sorra fosztogatni rendőrség csak egy órai harc után tudta ismét helyreállitani a rendet és nyugalmat. Több esetben riasztólövéseket kellett leadni. A pék és hentesáruüzleteket nehány uccában teljesen kifosztották.

Hasonló zavargásokat jelentenek Lipcséből, Breslauból, Darmstadtból és Karlsruhéből. A kommunisták mindenütt gyülésre terelték össze a munkanélkülieket és puccsra tüzelték őket.

Aki szódásüveggel gyilkolt

A tábla felemelte büntetését.

Szeged, julius 16. A szegedi itélőtábla ma délelőtt tárgyalta a Pálfi uccai rablógyilkossági bünügyet. Mint ismeretes, Gladics György bőrgyári munkás lakáskeresés ürügye alatt benyitott Katona Veron, 54 éves, jómódu asszonyhoz, akit egy szódásüveggel kilenczer fejbevágott. A szerencsétlen asszony koponyája teljesen összeroncsolódott és néhány óra mulva meghalt.

Az ügyészség szándékos emberölés és rablás büntette miatt adott ki vádiratot Gladics György ellen és Morvai Györgyöt, mint bünsegédet helyezte vád alá, akivel Gladics a Csillag-börtönben ismerkedett meg és ott tervezték ki a rablógyilkosságot. A törvényszék előtt Gladics részletes beismerő vallomást tett, Morvai azonban mindent tagadott.

A törvényszék Gladicsot 15 évi fegyházra, Morvait pedig 2 évi fegyházra itélte.

Ma délelőtt tárgyalta a szegedi itélőtábla Kovács Rókus tanácsa a bünügyet.

A tábla Gladics György büntetését helybenhagyta, Morvai büntetését azonban három évi fegyházra emelte fel.

Az itélet ellen a vádlottak semmiségi panaszt jelentettek be a kuriához.

BARANYT ÉS LENKEY MAGDÁT ARANYÉREMMEL TÜNTETIK KI.

A Magyar Uszó Szövetség elnöksége elhatározta, hogy dr Bárány Istvánnak és Lenkey Magdának uj európai rekordajaikért — 58.4 mp., illetően 1.09.8 mp. — a szövetség bajnoki aranyérmét adományozza. Az aranyérmet márványlapba ágyazva a legközelebbi tanácsülésen ünnepélyes formában nyujtják át a kiváló versenyzőknek.

———ooooooo———

VESZEDELMES TÜZEK.

Vecsés, julius 16. Vecsés községben Dax Mihály házában cséplés után meggyulladt a szalmakazal. Az erős szélben a tüz átterjedt a szomszédos két házra is. A három házat nem sikerült megmenteni, mert azok a nagy szárazságban és szélben pilalnatok alatt lángbaborultak és porráégtek.

Dunaegyháza községben kigyulladt özv. Kis Györgyné háza. A szélben a tüz gyorsan terjedt tovább, ugyhogy hamarosan még két ház fogott tüzet. A község elől járósága a szomszédos Dunaföldvár és Solt községek tüzoltóságát hivta segitségül.

A három lakóház és összes gazdasági épületei porrá égtek. Emberéletben nem eset kár. A tüzet csak másnap sikerült elfojtani.

———oooooooo———

AZ IPARI TERMELÉS IGÉNYEIT KIELÉGITIK.

Budapest, július 16. Gróf Hadik János, az Országos Kézmüves Testület elnöke, a testület nevében azzal a kérelemmel fordult **Bud János** kereskedelmi miniszterhez, hogy a pénzügyi és devizaforgalomra vonatkozó átmeneti intézkedések életbeléptetésénél a kormány biztositsa a kézmüvesipar munkájának zavartalan folytatását.

Bud kereskedelmi minieszter teljes megértéssel fogadta a kézmüvestestület elnökségének előterjesztését és kijelentette, hogy mindenképpen biztositani kivánja a gazdasági forgalom akadálytalan lebonyolitását és a kormány az ipari és igy a kézmüves ipari termelés érdekeit teljes mértékben figyelembe veszi és kielégiteni kivánja.

A belügyminiszter ujabb tárgyalást rendelt el a Széchenyi uccai és a Kossuth uccai bérkocsi állomások ügyében

Ujabb érdekelteket kell meghallgatni a bérkocsiállomások elhelyezése ügyében. — Nem talál a rendőrség helyet a bérkocsi állomások számára — A bérkocsisok visszaadják a taxi engedélyt és viszatérnek a lófogatu fuvarozáshoz.

Évek óta folyik már a harc a különböző érdekeltségek részéről a Kistemplom melletti és az Angol Királynő előtti bérkocsi állomások elhelyezése ügyében. Az érdekeltek — tulnyomórészt kereskedők — nagyon szeretnék, ha a bérkocsi állomást elhelyeznék a hatóságok az üzletük elől, mert a nem éppen kellemes szomszédság határozottan árt az üzleti forgalmuknak. Ebben a harcban most váratlan fordulat történt: a belügyminiszterium nem döntött harmadfokon az áthelyezés ügyében, hanem visszaküldte az iratokat a debreceni rendőrkapitányságnak, ujabb tárgyalás végett.

Ennek az ügynek évekre menő előzménye van. Még 1927-ben történt ugyanis, hogy a rendőrség revizió alá vette a lófogatu bérkocsik állomáshelyeit és többek közt egy állomást a szük Bádogos uccára helyezett. A Bádogos uccai kereskedők minden követ megmozgattak az állomás elhelyezése végett és hosszas utánjárás után sikerült is elérniök, hogy a Bádogos uccai bérkocsi állomást 1930-ban elhelyezték s kettéosztva, az egyik részét a Széchenyi ucca elejére, a másik részét pedig a Kossuth uccára, az Angol Királynő szálloda elé helyezték.

Ez a két uj bérkocsi állomás ismét nagy ellenhatást váltott ki az ottani érdekeltek körében és a Széchenyi uccán az ottani kereskedők, a református egyház, a MANSz, Uray Sándor lelkész és még többen, továbbá a Kossuth uccai érdekeltek, köztük az Angol Királynő szálloda tulajdonosa, megfellebbezték a lófogatu bérkocsi állomások odahelyezését. A fellebbezést azonban ugy az első-, mint a másodfokon elutasitották és harmadfokon került a belügyminiszteriumba, végső döntés végett.

A belügyminiszteriumban alaposan átvizsgálták az ügyet és ugy találták, hogy az állomás elhelyezése ügyében nem hallgattak meg minden érdekeltet és

azzal küldték vissza az ügyet a debreceni rendőrkapitányságnak, hogy vegye az ügyet ujabb tárgyalás alá és mielőtt a bérkocsi állomás elhelyezése ügyében döntene, hallgassanak meg minden érdekeltet. Ilyenformán ujabb tárgyalás alá kerül a már évek óta huzódó ügy.

A rendőrséget nagyon nehéz feladat elé állitja a bérkocsi állomások áthelyezése, mert rengeteg érdek ütközik össze. A bérkocsi állomást ugyanis forgalmas helyre kell tenni, hol a közönség könnyen hozzáférhet, de a Piac uccára tudvalevőleg nem lehet elhelyezni, — mellékucca pedig csak olyan jöhet számitásba, melyet hézagmentes burkolat, tehát aszfalt fed, melyet könnyen lehet takaritani. **Uj állomást a város fedezet hiánya miatt nem készitett,** viszont a Széchenyi ucca eleje és a Kossuth ucca eleje aszfaltozva van, mig a többi számbajöhető helyek nincsenek hézagmentes burkolattal ellátva. **Nagyon jó megoldásnak kinálkozna a Rózsa ucca páratlan oldala, a városháza emllett, ahova egyedül a városi levéltár ablakai nyilnak és igy jóformán senkit sem érint. Ez a hely forgalmi szempontból is megfelelne, de viszont nagy akadálya ennek az elhelyezésnek az, — hogy a Rózsa uccán nincs hézagmentes burkolat.** Mindenesetre a rendőrségen ujból meg fognak indulni a tárgyalások, de oly kevés kilátás van kielégitő elhelyezésre, hogy esetleg évekig tarthat, amig valami megegyezésre tudnak majd jutni.

Ezzel az üggyel kapcsolatban érdemes kissé belenézni a bérkocsis ipar életébe. Néhány évvel ezelőtt, amikor a város a géperejü bérkocsikról szóló szabályrendeletet megalkotta, az volt a törekvés, — hogy a lófogatu bérkocsisok mielőbb térjenek át a géperejü fuvarozásra. Az átszervezkedés meg is indult és sok bérkocsis vásárolt autót a lófogatu jármü helyett. A gazdasági helyzet rosszabbodása azonban nagyon erősen érintette ezeket a taxitulajdonosokat, mert a géperejü fuvarozás nem váltotta be a hozzáfüzött reményeket; a közönség — bár szivesen vette igénybe a taxikat — azonban a forgalom mégis oly kevés maradt, hogy a taxik bizony alig jutnak fuvarhoz. Igy történt aztán, hogy **nemhogy csökkenne a lófogatu járművek száma, de még szaporodik, mert több volt bérkocsis, aki taxira tért át, nem tudta fizetni az autóvásárlás részleteit és — hogy mentse, ami menthető — a taxiját eladta és ujból lófogatu fuvarozásra váltott iparengedélyt.** Ilyenformán most összesen 47 lófogatu bérkocsis — csupa egyfogatu — áll a standon és várják a „pasast". Tere-ferélnek naphosszat, de azért mégis csak aakd olykor valaki, aki beleül a konflisba, különösen, ha külsőségre igyekszik valaki, ahová a por miatt nem tud kimenni az autó. Ilyenformán a lófogatu fuvarozás, ami a nagyvárosokban mindenütt eltünt az uccákról, Debrecenben előreláthatólag még hosszu ideg fog létezni.

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

Debrecenben is pusztitott a sertéspestis

Kedvezőtlenek az állategészségügyi viszonyok.

Néhány nappal ezelőtt számoltunk be Hajdu vármegye állategészségügyi viszonyairól, ahol a sertéspestis fellépése következtében meglehetősen kedvezőtlenek az állategészségügyi viszonyok. *Czellóth János állategészségügyi főfelügyelő jelentése szerint Debrecenben fellépett a mult hónapban a sertéspestis, ami erősen befolyásolja a debreceni állategészségügyi viszonyokat.*

A hivatalból kimutatandó fertőző állatbetegségek közül fellépett a sertéspestis az I., V. és VI. állategészségügyi kerületben. Ezzel szemben megszünt a juhok rühessége a II. körzetben.

Az állatforgalom még mindig pangott, aminek következtében az állatárak lényegesen csökkentek. Különösen észlelhető volt a junius hó 18-án megtartott hortobágyi állatvásáron.

Vasuti feladásra került 233 szarvasmarha, 79 ló és 599 sertés.

Az év első felében vasuti feladásra került összesen 1484 szarvasmarha, 854 ló, 165 juh és 2677 sertés. Összehasonlitva ezen adatokat a mult év hasonló idő hasonló időszakával, a csökkenés szarvasmarháknál 2008, lovaknál 1331, juhoknál 299 és sertéseknél 5832 darabot tesz ki, csökkenés szarvasmarháknál 58, sertéseknél pedig 68 százaléknak felel meg.

Ne késlekedjen

szükségletét bőrdiszmüárukban

„STAR" bőrdiszmüáru készitőnél

Debrecen, Hunyadi-u. 2. a. beszerezni, hol legjobb anyagból, legszebb kivitelben, jutányos árban lesz kiszolgálva.

A „Debreczen" olvasói és előfizetői minden hétfőn és pénteken délután 20 fillérért fürödhetnek a szoboszlói gyógyfürdőben

A fürdőjegy oda- és visszautazással együtt 1 pengő 60 fillérbe kerül olvasóink részére.

A »Debreczen« szerkesztősége most egy ujabb hatalmas és teljesen egyedülálló kedvezménnyel lepi meg olvasóit és előfizetőit. — A hajduszoboszlói hires héviz gyógy fürdővel

kizárólagos megálla podást kötöttünk,

mely szerint olvasóink és előfizetőink hetenként két hétköznapon hétfőn és pénteken délután 20 fillérért fürödhetnek a gyógystrandon.

A kedvezmény igénybevétele akként történik, hogy a »Debreczen« hasábjain megjelenő szelvény bemutatása ellenében

a Máv. hivatalos Menetjegyirodája személyenként 1 P 60 fillérért kombinált vasuti és fürdőjegyet ad ki.

Miután hétköznapokon Hajdu szoboszlóra és vissza a vasuti jegy 1 pengő 40 fillérbe kerülne személyenként egyedül vagy többedmagukkal kiutazó olvasóink részére, igy tehát a mi kedvezményünk révén, amelyet hetenként kétszer csoportos utazásnál nyujtunk a hajduszoboszlói hévizfürdő strandjára

mindössze 20 fillérbe kerül a belépőjegy.

Indulás minden hétfőn és pénteken délután a Debrecenből fél 3 órakor induló személyvonattal, visszautazás a Hajduszoboszlóról este 8 óra 28 perckor visszainduló személyvonattal.

Az állomáson

az indulás előtt 10 perccel kell megjelenni

és a »Debreczen« kirándulói részére fenntartott kocsikba vagy szakaszokba együttesen beszállni. Külön való utazásnál a kedvezmény érvényét veszti.

Ismételten hangsulyozzuk, hogy ez a kedvezmény csakis a »Debreczen« szelvényeivel és csakis a Máv. Menetjegyiroda utján vehető igénybe.

Az első utazás pénteken julius 17-én lesz.

A Menetjegy iroda minden hétfőn és pénteken délután pont fél kettőkor lezárja a jelentkezéseket.

A vasutnál csatlakozni már nem lehet.

SZELVÉNY

a »Debreczen olvasói és előfizetői részére.

Érvényes

A HAJDUSZOBOSZLÓI STRANDFÜRDŐ

1931 julius 17-én pénteken való kedvezményes látogatására.

Ezen szelvény alapján olvasóink és előfizetőink a Menetjegyirodában 1 pengő 60 fillérért kapják oda és visszautazásra szóló és fürdésre is jogositó utalványunkat.

SZELVÉNY

a »Debreczen olvasói és előfizetői részére.

Érvényes

A HAJDUSZOBOSZLÓI STRANDFÜRDŐ

1931 julius 17-én pénteken való kedvezményes látogatására.

Ezen szelvény alapján olvasóink és előfizetőink a Menetjegyirodában 1 pengő 60 fillérért kapják oda és visszautazásra szóló és fürdésre is jogositó utalványunkat.

VASBUTOROK

sodrony ágybetétek, matrac párnák stb. a

Debreceni Vasbutorgyár R.-t.

elismert legjobb minőségü gyártmányai gyári árban beszerezhetők

Seszlina Lajos és Tóth Gyula cégeknél

Takarékossági könyvre is.

SZINHÁZ

Az aranyborju

Az Országos Kamaraszínház megnyitó előadása a Csokonai Szinházban

Alapi Nándor Országos Kamara Szinháza egy évi távollét után ma ismét bevonult a Csokonai-szinházba és dacolva a 36—40 fokos hőséggel, az idén is teljesíti kulturmisszióját. Ez a kitünően megszervezett együttes már az elmult években is elragadta a nehezen lelkesedő debreceni közönséget s mast, a háromezredik jubiláris előadás küszöbén az eddigieknél is nagyobb ambicióval, hittel és győzniakarással jött hozzánk, hogy legyőzze a közönyt és — a kánikulát.

Az Országos Kamara Szinház csütörtökön este Herczeg Ferenc »Az aranyborju« című darabjával nyitotta meg a debreceni nyári szezont. Talán hét éve annak, hogy Herczegnek ez a rendkívül érdekes, szinte azt mondhatnók: izgalmas szinműve a Csokonai-szinházban bemutatóra került. Akkor nagy sikert aratot, de azóta a közönség elfelejtette. Hogy miért felejtette el? — arra igen egyszerü a felelet. »Az aranyborju« nem ugynevezett reprezentativ darab. Témáját a szerző »Magdaléna két élete« című regényéből vette s a technikai feldolgozásában van valami bizarr ötlet, írói excentricitás.

Irodalmi szempontból »Az aranyborju« egyáltalán nem jelentős alkotás. Mintha nem is Herczeg Ferenc irta volna, hanem egy szenzációt hajhászó, hatástvadászó szinpadi mesterember. Ennél a darabnál ugyanis elsősorban az érdekességben van a hangsuly, nem pedig az értékben. A meséje fordulatos, izgalmas és ujszerü. Szóval olyan, amilyenre a mai közönség szomjazik. El kell azonban ismernünk, hogy Herczeg ezt a különös mesét rendkívül ügyesen dolgozza fel s igyekszik bizonyos irodalmi nívót adni a mondanivalóinak. A szalonromantika rózsaszín ködébe bunkolja be egyes alakjait, van hangja a mélyebb lira kifejezésére s a jellemeket, a két különböző életlehetőségbe került emberek lelkiségét rendkívül szellemes és találóan rajzolja meg.

Alapi Nándor Országos Kamara Szinháza a szinpadon sokkal nagyobb értéket reprezentál, mint például Herczeg Ferenc »Aranyborjuja« az irodalomban, de ez nem jelenti azt, hogy Alapiék helytelenül választották megnyitó előadásul ezt a darabot. Sőt!... Aki ismeri a közönség pszichológiáját, az tudja, hogy a publikum érdeklődésének felkeltésére a legalkalmasabb injekció a nem mindennapi, az ujszerü. iMndez bőven megtalálható »Az aranyborjuban«, mely nemcsak technikai bravurjánál, de lélegzetállitóan érdekes és izgalmas meséjével fogva is a közönség figyelmét állandóan lekötötte.

A sikert természetesen nagyban előmozdította az Országos Kamara Szinház ambiciózus és tehetséges együttesének kitünő játéka. Csaknem minden szereplőnek kettős szerepet kellett játszania. Ez a művészeti kétlakiség, amelyben azonban a karrakter adottsága nem változhat, nagy feladatot rótt a szereplőkre. Ők azonban tökéletesen oldották meg ezt a problémát s olyan jálékot produkáltak, amelyről már az első referádánk alkalmával is csak a legteljesebb elismerés hangján emlékezhetünk meg.

A kitünő gárda tavalyi tagjai közül különösen *Szepessy* Edit nagyszerü játéka, finom poézissal és meleg szivvel telített alakítása keltett feltünést. Szinte bámulatos, hogy ez a fiatal művésznő milyen óriásit fejlődött tavaly óta, noha már akkor is sok lelkes és megérdemelt sikert aratott. Örömmel láttuk a szinpadon a kitünő *Mihályi* Máriát, akinek játékát az élet melege füti s minden szavában, minden gesztusában ott lüktet a szív. Sohasem tuloz, mindig a valót adja s tökéletes beszédtechnikája mintául szolgálhat minden művésznőnek. *Miskey* József csupa szív és meleg kedély. Ez az érett tehetségü, kikristályozott művészetü színész a legnagyobbak közül való, aki egyik legjelentősebb oszlopa Alapi Nándor társulatának. iMskey ezuttal is tökéletes játékot nyujtott s őszinte sikert aratott. *Kézdy Kovács* Aladár biztos volnalakkal, nagy művészi intelligenciával játszott. Férfias alakítása egyike volt az előadás legjobb figuráinak. *Fabinyi* István tavaly Ibsen »Nórájában« mint vendég mutatkozott be a debreceni közönségnek. Azóta ez a kömoly tehetségü színész nagyon sokat fejlődött s mostani alakítása teljes elismerést váltott ki. *Ihász* László kis szerepében jól mozgott. A tavalyi gárdához tartozik a finom eszközökkel dolgozó *Vass* Ida is, aki most az öreg Zsuzsi szerepében őszinte átérzéssel és közvetlenséggel játszott.

Az uj tagok közül *Hajnal* Betty rendkívül szimpatikus, tehetséges művésznő. Végtelenül kedvesen, színesen és bensőséges melegséggel alakította *Csákó* Magdus bájos alakját. Jelentős sikert aratott. *Sorr* Jenő játékában sok eredetiség volt, mely egészséges humorral párosult. Ettől a színésztől még sokat várunk. *Füredy* József a gróf passziv szerepében mereven mozgott s a lirája nem egészen őszinte.

A közönség nagy érdeklődéssel fogadta ezt a modern misztériumot, mely irodalmilag nem sok édtéket jelent, de egyébként rendkívül érdekes darab. A publikumnak az előadás határozottan tetszett s lelkesen ünnepelte a kitünő együttest.

A Csokonai Szinház jövő évi társulatának szervezése

A jövő szezonban sok uj tag lesz. — Kik jönnek és kik maradnak? —

Hírt adtunk már arról, hogy a debreceni Csokonai Színház igazgatója már megkezdte a jövő szezonra a szervezkedést. Most a „Pesti Hírlap" közli azoknak a színészeknek és színésznőknek a nevét, kiket **Kardoss Géza** már le is szerződtetett.

Ezek szerint a jövő szezonra a következőket szerződtette többek között Kardoss direktor: **Patkós** Irma primadonnát, **Sziklay** Jenőt, **Kemény** Lászlót, **Váradi** Pált, **Török** Emil karnagyot, továbbá **Jurik** Icát, **Apor** Klárit és **Bánky** Babát, az egyesületi és a Rákosi Szidi-féle iskolából.

A régiek közül a következőket kötötte le a szinigazgató a jövő szezonra **Könyves-Tóth** Erzsit, **Halassy** Mariskát, **Cselle** Lajost, **Thuróczy** Gyulát, **László** Gyulát, **Fáskerthy** Máriát és **Kormos** Ferencet. Ez a névsor azonban még nem végleges, amennyiben értesüléseink szerint például a kitünő **Sugár** Mihályt is leszerződtette a Csokonaia Színházhoz.

A jövő szezon megkezdésének időpontja még bizonytalan. **Alapi Nándor** Országos Kamaraszínháza, aug. hó első felében Debrecenben játszik, s valószínűleg csak augusztus hó 10. napja körül megy szabadságra. Igy aztán előreláthatóan szeptember hó folyamán nyilik meg ismét a Csokonai Színház kapuja.

—oooOooo—

SZINHÁZI-IRODA JELENTÉSE.
CANDIDA.

A nagy ir kacagtató legszebb műve kerül ma szinre, az Országos Kamara szinház előadásában. Candida asszony a hitves, a minta családanya remek alakját festi le ebben a művében es egy gyönyörü keretben mutatja be. A darab Shaw aranyos humorával van telehintve. A cimszerepet Szepessy Edit játsza, partnere Alapi Nándor.

Műsor:

Péntek: Candida.
Szombat: Ifjú pásztor.
Vasárnap délután: Ártatlan don jouan.
Vasárnap este: Ida regénye.
Hétfő: Hamlett.

Megépitik a Tisza István téren a beton medencét

A központi egyetem előtt lévő Tisza István-téren egy nagy betonmedencét létesittet a város, a mely müvészien lesz kiképezve diszkuttal és más diszes figurákkal, ami nagyban fogja emelni a tér szépségét. A betonmedence létesitésére ki is irták a pályázatot amelyre a következő ajánlatok érkeztek be:

Tóth Lajos és fiai Debreczen 46.902.13 pengő. Pittl és Brauswetter Budapest 48.563.76 pengő, Tóth és Sebestyén rt. Debrecen 52.134.50 pengő.

Kőfaragó munkákra pályáztak: Dunántuli Mészkőipar 28.108.20 pengő, Fábró Ferenc Budakalász 29.645.20 pengő, Weisinger 32.483.40 pengő, Z. Seengel Béla Budapest 32.858.20 pengő, Debreceni Mükőgyár Rt. 36.718.10 pengő.

Ujabb két feljelentés érkezett a rendőrségre a furfangns lakáskereső ellen

Megirtuk tegnap, hogy egy ismeretlen lakáskereső fiatalember olyan lakást vett ki, amelyben nem volt villany, amelyet azután bevezettetett és a szerelővel megosztozott a munkadíjon, anélkül, hogy a lakást tényleg ki is vette volna.

Tegnap két újabb feljelentés érkezett a rendőrségre a furfangos lakáskereső ellen, aki a Pacsirta uccán és a Veres uccán is vett ki egy-egy lakást, ahol nem volt bevezetve a villany és azt bevezettette. Megállapitotta a rendőrség, hogy a lakáskereső fiatalember állami tisztviselőnek adja ki magát és néhány pengő előleget is ad a lakásra, de valószinű az, hogy összejátszik egy villanyszerelővel, — akit igy akar munkaalkalomhoz juttatni. A rendőrség keresi a furfangos fiatalembert.

Közérdekü levelek

Kálváriám Debrecentől a hajduszoboszlói világhirü hévvizfüdőig.

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel kérem alanti soraimat közérdekből leközölni:

»Betegek és üdülést keresők tömege érkezik mostanság minden vonattal Hajduszoboszlóra, ahol részben a 40 fokos hőség ellen, — részben a betegségek ellen várna enyhülést a látogató.

A beállott kánikula hatása alatt én is vágyat éreztem legalább egy délutánra megszabadulni a kinzó meleg szörnyü hatásától és egy kis környezet változással kapcsolatos napozás, lubickolás csábitó gondolata a sokat emlegetett világhirü szoboszlói gyógystrandra csalogatott.

Nem tudtam ellentállani, tegnap délután fél 3 órakor szép reményekkel eltelve vonatra ültem és fél órai pokoli sülés után Hajduszoboszlóra érkeztem, hol 150—200-an rohantunk a taxi állomásra, hogy mielőbb a fürdőbe juthassunk.

Nagy volt azonban a meglepetés, mert a világhirü fürdőváros a mutatkozó tények szerint nem a legkedvezőbben gondoskodott az érkező vendégek beszállitásáról. Ugyanis az emlitett nagy tömeg vendégseregnek beszállitására csupán egy kisebb autóbusz és két személyautó állott rendelkezésére, ami pillanatok alatt telve volt gyakorlott szoboszlói kálváristákkal, mig a nagy részben kint maradottak megelőzőleg a vonat melegétől kifőve most a taxi állomás sivár homokján sülési folyamat alá kerültek velem együtt, mert mint a vers mondja: »nincs egy árva füszál tengersik mezőben« stb..., a könyörtelenül alátüző nap elől nem volt hova menekülni.

Elmerengtem... ha a váróteremben megyek, ugy a visszatérő autók ostromában szabályszerüen nem vehetek részt és talán estére se jutok a fürdőbe... elesek attól az élvezettől, hogy a minden negyed órában forduló kocsikat ne láthassam, miszerint utközben azok kapcsolják le, akik törekvő természetüknél fogva négyes csoportban összebeszélve elindultak a forró poros országuton, hogy a visszatérő kocsikat a többiek elől elhalászhassák...., sőt azt sem hallottam volna, hogy amikor már csak öten voltunk, a soffőr oda kiáltotta »4 személyre foglalt« nem lehet felszállani.

Ezen mégis kellene segiteni, hiszen ezt követeli nemcsak a közönség, de Szoboszló érdeke is, — mert ez az állapot elriasztja a közönséget.

Tisztelettel:
Egy előfizető.

Kávéházban, borbélynál kérje a Debreczeni L.-

A sárrétudvari halálos szerencsétlenségért senkit sem lehet felelősségre vonni

A gazda meghalt, a kocsis pedig sulyosan megsérült.

Részletesen beszámolt a »Debreczen« arról a halálos szerencsétlenségről, mely a közeli Sárrétudvari községben történt szerdán délután, melynek egy halálos és egy sulyosan sérült áldozata van. A szerencsétlenség halálos áldozata Gali Imre 50 éves gazdálkodó. A sulyosan sérült ember pedig Füleki Márton gazdasági cseléd. Az eset előzményei egyébként a következők:

Gali Imre sárrétudvarii gazdálkodó a község határában lévő tanyájáról szénát szállitott haza. Utközben a szénásszekér elé fogott két ló hirtelen megbokrosodott és irtózatos gyorsasággal száguldott végig a község utcáin. Amint az egyik utcába értek a lovak egy ároknak a hidján akartak keresztül száguldani, de a szekér beleakadt a betonhid egyik kiálló részébe. — A hirtelen zökkenéstől a szekér tetején ülő Gali Imre és napszámosa, Füleki Márton lerepültek a szekérről. — Gali a lovak közé esett és azok halálra taposták, Füleki pedig sulyos sérülések árán menekült a biztos haláltól.

A szerencsétlenség helyszinén percek alatt óriási tömeg verődött össze. Azonnal orvost hivtak a sérültekhez, de már késő volt, mert az orvos csak a beállott halált tudta konstatálni, majd Füleki sebeit bekötözte és hazaszállittatta lakására, ahol ápolás alá vették. — Az esetet a sárrétudvari csendőrőrs még aznap jelentette a debreceni ügyészségnek. Az ügyészség inditványára Preineszberger Jenő tanácselnök, vizsgálóbiró megindította a nyomozást és kiutazott Sárrétudvariba, hogy a helyszini szemlét megejtse.

Preineszberger Jenő tanácselnök vizsgálóbiró a nyomozás során megállapitotta, hogy a halálesetért nem terhel a felelősség senkit sem. Megállapitotta a vizsgálóbiró azt is, hogy Galinak lovai a legcsekélyebb zökkenéstől is megbokrosodtak. Ezt tudta a gazdálkodó is, mert még a felesége sem mert felülni arra a szekérre, amelyikben a két tüzesvérü paripa volt befogva. Igy azután a szerencsétlenségért Galit terheli a felelősség, de mivel Gali meghalt, a magánjogi felelősség az elhunyt hozzátartozóit terheli.

Vulkán

A »hóditók« ujabb merénylete nagy izgalmat okoz a Zsilvölgy magyar lakossága között. Halálra itéltek egy virágzó nagy községet, melynek lakói tulnyomóan magyarok, akik az ország legtöbb részéből, de leginkább a Hargita vidékéről költözködtek oda, hogy becsületes, tisztességes munkával fenntartsák magukat és családjaikat. A fiatalab nemzedék már ott született; hiszen a beköltözöttek még a néhai jó békevilágban telepedtek oda s mint szorgalmas munkaerők könnyen elhelyezkedhettek.

Petrozsényből kiindulva, nemsokára Livazényon át a két Zsil találkozásánál, a festői Szurdok-szoros szája előtt Barbatyén—Iszkron községet, illetve telepet érjük, a mely most teljesen kihalt. Pedig nemrégen a virágzó fürész- és butorgyára sok száz családnak adott bőségesen kenyeret. E gyár tulajdonosa és vezetője, az ismert nevü iró: Maderspach Viktor, a félelmes erdélyi vivó, a világháboru hőse, a megalkuvást soha nem ismerő, talpig magyar volt. De nem is csoda. Egyenes leszármazottja Maderspach Károlynénak, az idegenből magyarrá lett nagyasszonynak, kit Gröber osztrák kapitány közismert hazafias cselekedetéért Karánsebes piacán: nyilvánosan meztelenül megvesszőztetett.

A gyártelep lassankint benépesült. Már iskoláról is kellett gondoskodni. Volt ugyan a falu végén egy oláh iskola, de Madersnachnak magyar iskola kellett. Mikor belátta, hogy annak felállitása hosszab időt vesz igénybe, nem sokáig gondolkozott, hanem fölépitett saját költségén egy iskolát tanitói lakással, kinek még a fizetését ő adta, még pedig olyan fizetést, amilyet csak a társulati tanitók élvezhettek. Egy kikötése volt, hogy nőtlen tanitót alkalmaz, kivel messzebbmenő tervei voltak.

Az iskola gyönyörü missziót teljesitett. Még oláh szülők is abba járatták gyermekeiket, mert másképp a gyártelepen munkát nem kaphattak. Csakhamar az iskolát fejleszteni kellett. Nem keresett ujabb tanerőt, hanem tanitójával feleségül véteti az oláh iskola tanitónőjét, kinek már alig volt növendéke, amit végleg be is zártak.

Ma a telep szélén álló park hatalmas kastélya a betolakodott idegenek tivornyázó helye lett. Gazdáját elüzték, kinek puszta neve elég volt arra, hogy halálra üldözzék. A legkörmönfontabb, ravasz fondorlatokkal állandóan zak latták, mig csak igazságos lelkének egy lobbanó szikrája: menekülésre kényszeritette. E fantasztikumnak is beillő menekülést maga Maderspach Viktor irja le, mely annak idején a Magyarság hasábjain látott először napvilágot.

A menekülés szerencsére sikerült s in contumaciam halálra itélt most itt él közöttünk, egy nemes urlovas magyar mágnás kies dunántuli várkastélyában, ahol csöndben, irásai között várja a magyar feltámadást.

A Maderspach-kuriától egy ugrásnyira, sok kisebb és nagyobb hullámdombbal tarkitott völgyben hosszan nyulik el Vulkán nagyközség. Ezelőtt egy pár évtizeddel a Vulkán-hágó előtti vámhivatal képviselte egyedül a magyar impériumot. De megnyilt a bánya, a Zsilvölgy egyik legjobb minőségü szénbányája s rohamosan, szinte máról-holnapra egy magyar szigetel több lett az oláhtenger közepén. A többtanerős társulati iskolája mellett a kultura több olyan alkotását láttuk, amelyek a legszebb reményekkel töltöttek el mindnyájunkat.

A bánya pedig ontotta »fekete gyémánt«-jait... Hol itt, hol ott nyilt meg egy-egy akna, vagy tárna és nyelte magába a munkások ezreit... A napfényre került fekete szén ragyogott s a csillék százai magas kötélpályán vitték a szénosztályozóhoz, hogy onnét vasuti kocsikba rakva vigyék az ország minden részébe.

Most ezek a nagyszerü alkotások némán merednek az égre, hogy tetemre hivják az egész kultur világot. Az emberek ezrei pedig könnyes szemmel tekintenek mozdulatlan tömegükre, amelyek annyi éven át oly szivesen adták a mindennapi kenyerüket.

A »hóditók« kapzsisága valóban nem ismer határt. Azt már szinte megszoktuk, hogy az iskolákat és templomokat szinte egymásután veszik ki a magyarság kezéből, de hogy egy virágzó, életképes községet, csak azért, mert magyar: örök halálra itéljenek, ez páratlan a maga nemében, mely örök szégyen foltja marad a XX. századnak.

Elvégeztetett. Vulkán felett megkondult a lélekharang... Örökre elnémul s s mélyéből a fekete gyémántok helyett ezrek sóhajai, keserü könnyei irgalomért esedeznek az Ur zsámolyához.

Mikházi.

Debreceni ember, debreceni cégeknél vásároljon!

Kedvezményes szelvény olvasóinknak a városi strandra

A városi uszodában a »Debreczen« olvasói és előfizetői a rendes napi áraknál 20 százalékkal, gyermekeik 33 százalékkal olcsóbban fürödhetnek s az idény és havi bérleteknél is ugyanilyen mértékü engedményre tarthatnak igényt.

A »Debreczen olvasóinak és előfizetőinek a napi jegyeket 60 fillér helyett 50 fillérért, gyermekjegyeket 30 fillér helyett 20 fillérért;

a havi bérletjegyeket felnőttek 10 pengő helyett 8 pengőért, gyermekek 5 pengő helyett 4 pengőért;

az egész szezonra érvényes idényjegyeket felnőttek 25 pengő helyett 14 P-ért, gyermekek 12 P helyett 7 P-ért válhatják meg;

tehát a kedvezmények igénybevételének ideje alatt a »Debreczen« egész előfizetési árát teljes egészében megtakaritják.

Az alábbiakban leközöljük azokat a szelvényeket, amelyeknek bemutatása ellenében ezek a kedvezmények igénybevehetők. — A szelvények közlését sorozatosan naponta folytatjuk.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
idénybérletre
(felnőttek részére)

Ezen szelvény ellenében a 25.— pengő áru idényjegyet 14.— pengőért válthatja meg.

»DEBRECZEN« kiadóhivatala.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
idénybérletre
(gyermekek részére)

Ezen szelvény ellenében a 12.— pengő áru idényjegyet 7.— pengőért válthatja meg.

»DEBRECZEN« kiadóhivatala.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
havi bérletre
(felnőttek részére)

Ezen szelvény ellenében 10.— pengő helyett havibérletet 8.— pengőért válthatja meg, melyek a kiváltás napjától számitva 30 napig érvényesek.

»DEBRECZEN« kiadóhivatala.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
havi bérletre
(gyermekek részére)

Ezen szelvény ellenében 5.— pengő helyett havibérletet 4.— pengőért válthatja meg, melyek a kiváltás napjától számitva 30 napig érvényesek.

»DEBRECZEN« kiadóhivatala.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
napi jegyre
(felnőttek részére)
1931 július 17. (Péntek.)

Ezen szelvény ellenében 60 fillér helyett napijegyet 50 fillérért válthatja meg.

»DEBRECZEN« kiadóhivatala.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
napi jegyre
(gyermekek részére)
1931 július 17. (Péntek.)

Ezen szelvény ellenében 30 fillér helyett napijegyet 20 fillérért válthatja meg.

»DEBRECZEN« kiadóhivatala.

A fenti szelvény beszolgáltatása ellenében kedvezményes árú idény és havi bérletjegyeket a város gazdasági ügyosztályánál (Városháza I. emelet 28/a) a napijegyeket pedig az uszoda pénztáránál állitják ki, illetve adják ki.

HÖLGYFUTÁR

SZERKESZTI: VAY BÉBY.

DEBRECZEN
KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

DEBRECEN, 1931. JULIUS 10.

Broadway éjjeli csillagainak bukása

AMERIKÁBAN IS VÁLSÁG VAN.

A szerződésnélküli primadonnák okossá válnak s ahelyett, hogy a pincérlányok akarnának színésznők lenni, az egykor híres színésznők lesznek pincérlányokká. A mai nehéz idők a társadalom minden rétegében érezhetők, különös hatással van a mulatók pillangóira és a szinházak primadonnáira egyaránt. Még egy évvel ezelőtt az volt a leghőbb vágya minden szebb pincérlánynak, hogy »Follies girl« lehessen ; most azonban igen sok Follies girl arra törekszik, hogy pincérlánnyá legyen, amíg jobb idők jönnek ! Ez a mai idők rossz szele, amely mindenkit megtépáz ! Nem fordult még elő, mióta Broadway létezik, hogy a szinházak mindkét nembeli csillagai pontosan és jókedvüen érkeztek volna meg az őszi próbákra. Sőt, még ennél is hihetetlenebb az az értesülésünk, hogy a broadwayi mulatók szépei is kezdenek az idén hűségesek lenni »cukor-apukájukhoz« s meglepő módon takarékosak és háziasak ! Azt mondják, hogy az Egyesült Államok 40—50.000 színészének kb. a fele szerződés nélkül van. 1923-ban, miközben más foglalkozások fellendültek, a szinházak már akkor érezték a mozik és a rádió erős konkurrenciáját. Mégis, míg azon év októberében még 61 államilag engedélyezett szinház volt Newyorkban, 1929 októberében már 49-re apadt számuk s 1930 októberében pedig 37-re csökkentek. A többi városban is nagyjában ugyanez az arány ! Broadway mindennek dacara mosolyogva nézi a bajokat s a mulatók csillagainak édes okosságát, akik valamicskével szelidebbek letten, mint a primadonnák. Ezek a hölgyek csillogóbbak Salamon király minden pompájánál s olyan luxusautókban tüntetnek, aminőket »tisztelőik« zsebe csak megengedhet ! Ez teszi őket u. n. »drága nővé«, mert aki feltünően drága, az izgató s talán érdemes is »megszerezni«, ebből azután az »utód« is mindjárt tudja, hogy itt nem lehet zsugori ! Igy volt ez eddig, ma azonban már sok minden megváltozott. Az autók iránti nagy igényeket erősen leszállítva, megérezték már az »édes apukák« még azt is, hogy nem kell uj bunda sem az idén, jó lesz a tavalyi is ! Ez majdnem olyan volt, mint az Egyesült Államok azon kijelentése, hogy nem kell egy évig jövedelmi adót fizetni. Már nem kényszeríti önagysága lovagját, hogy vigye őt esténként drága mulatókba, hanem meghivja magához egy csendes estére, hol saját pincéjéből hozott borral és saját kecses kacsóival elkészített vacsorával kínálja !

A híres Valker nővérek közül Mildred zongorázott és énekelt, Susan viszont neves karikaturarajzoló volt és bizony akkoriban könnyen jött és könnyen ment náluk a pénz ! Ők is a mult évben januártól áprilisig futkostak szerződés után, de mindhiába. Ekkor Susan felkereste türelmes kedvesét Csikágóban és próbálta visszacsinálni az egykori kikosarazást, ami szerencsére sikerült és férjhez is ment! Mildred viszont a híres 5 és 10 centes áruházak zeneosztályán csillogtatja művészetét, ahol zongorázik és énekel!

Julia Lyons, az egykori vaudeville primadonna annyira megunta a szerződés utáni futkosást, hogy megtanulta a gyorsirást és egy szinészközvetitő irodában lett titkárnő, ahol csak az a dolga, hogy megmondja az odaözönlő szinészeknek, hogy minden fajta szerződés ki van zárva !

Diana Laurkiss, aki orgonamüvész volt egy nagy moziban, 150 dollár heti fizetéssel, nemrég már karácsonyi lapokat árusított és örül, ha 25 dollárt tud hetenként összehozni !

Mrs Oscar Hammerstein, kinek férje egykor számos szinház tulajdonosa és szinészegyesületek elnöke volt, ma ott áll férje egyik volt szinházának előcsarnokában és nyiltan árulja az almát azzal a felirattal : »Nincs foglalkozásom, vegyenek almát« !

S mindezekre szegények még azt sem mondhatják, hogy : borba ölöm bánatom, mert résen a rendőrség !

Angol ford.
Emilie Schober.

Fiatalember keservei a nőkről

ÉRDE MES ?

»Nők után, villamos után nem érdemes futni, öt perc mulva másik jön.« Az ember nevet rajta. Egy kicsit keserüen, egy-két visszatérő emléke miatt és egy kicsit diadalmasan és kárörvendően. Most jól megadta a nőknek !

Hát, ami a villamost illeti, amondó vagyok, csak szaladjon utána, akinek bírja a tüdeje ,meg a lába. Ha beérte, a villamos szakasztott azzal a barátsággal nyeli el, mint azt, akinek elébe ment. Egy haja szála sem görbül, ha nem törte ki a nyakát. Villamos után lehet szaladni.

Nem így vagyunk a nőkkel. Ha futsz utána, először is nem vesz fel. Ha mégsem tudna lerázni, bizony nem sok örömed lesz benne. Meg sem várod az átszállóhelyet, vagy a szakaszhatárt,, hanem az első megállónál sürgősen lelépsz. Nagy diplomata legyél, hogy legalább a látszatot menthesd s ne kelljen szégyenkezned a kudarc miatt. Jó nagyot füllents, vagy erélyes legyél, de mindenesetre te legyél a hangosabb. Ha ügyes voltál és most már csak a hiuságodat bántja önagysága hidegsége, csak kitartás ! Nem kell szem elől téveszteni. És elő azzal a bizonyos hanyag elegánciával. Mintha meg sem látnád (legjobb lenne, ha csakugyan meg se látnád), észre sem vennéd. Ha szórakozottan jársz, elbámulsz, fütyörészel és önfeledten nagyokat krákogsz, mikor találkozol vele, lassan-lassan érdekessé tesz férfias hidegséged. Flegmád lázba hozza a finom és tartózkodó női lelket. De vigyázat ! Semmi kapkodás, semmi örömujjongás. Csak így tovább. A nő inkább kapni szeret. Ne vedd el a kedvét azzal, hogy ajándékozónak nevezed, hálás vagy a mosolyáért is és boldogan szívod mellette a megjavult levegőt. Ha nem kérsz, majd ad ő magától is. Ha nem köszönöd meg, még többet is ad. Ha közömbös tudsz lenni, fenegyerek vagy, aki után érdemes bomlani. Röviden : »okosan fuss a nő után, hogy ne melegedj bele« !

A fenti közmondást tehát ugy lehetne helyesbíteni, hogy villamos után csak fiatalembernek, nők után csak okos embernek érdemes futni.

De hát micsoda fiatalember az, akinek villamosra kell ülni ?

Okos ember meg ugysem szaladgál nők után ! —

A nyári prémviselésről

A viselkedésnek, az emberekkel való érintkezésnek, az öltözködésnek épp ugy megvannak a maga törvényei, mint más szabályok közé ékelt vonatkozásainak. A különbség csupán annyi, hogy míg egyes szabályok törvénykönyvekbe vannak lefektetve és betartásukon kényszerrel őrködik a közület; addig másokat csak a szokás, a jó ízlés hozott létre és betartásukra csupán embertársainak figyelő szeme késztet. Mégis e kevéssé szigoru szabályokat is be kell tartanunk, ha nem akarunk szembehelyezkedni az elfogadott és legtöbbször a divat által is szentesített szabályokkal. Ezeket kellett előre bocsájtani, mielőtt rátérek arra a különös, az utóbbi időben erősen elszaporodó rossz szokásnak a tárgyalására, amelyet a divatos tavaszi rókagallér és nyári szőrmeviselet körül lépten-nyomon tapasztaltam. Bármily szigorunak is látszik kijelentésem, meg kell állapítani, hogy a hölgyeink közül nagyon kevesen tudják a gallért (boát) viselni. Különösen tavasszal, illetőleg nyáron, amikor a gallér nem fegyverként szolgál az időjárás viszontagságai ellen, hanem csupán divatcélokat szolgáló felesleges luxuscikk, amelynek viselése tulajdonképpen terhes a gallér gazdájára. Az ilyen kizárólag divatcélokat szolgáló toalettrész életét, jelentőségét éppen az alkalmazás tökéletes módja, a nyakba helvezés könnyed és ízléses volta adja meg. A széles szép gallért vállainkon keresztül, a nyaktól kellő távolságban ugy vetjük által, hogy az állat dus farka feltétlenül elől, de legrosszabb esetben oldalt, lehetőleg nem tulmélyen csüggjön alá. Ezzel szemben mit látunk ? Hölgyeink egyáltalán nem törődnek azzal, hogy a prém fejét vagy farkát hová helyezik. Pedig nincsen kellemetlenebb látvány annál, mikor például a dus rókafarok a hölgy minden lépésénél ide-oda fityeg és ritmikus járására a tomporát ütögeti. Ez nem előkelő hanyagság, hanem snobizmus ! Jegyezzük meg : a boa csak a nyakban, vagy a vállakra vetve lehet esztétikus, avagy legrosszabb esetben az egyik vállra vetve, de ugy, hogy a vége lazán ne fityeghessen.

V. B.

—oooOooo—

Bonboniere

AKIKRE NEM GONDOLTAK.

A kapu alatt kifüggesztett Házirendben olvasható :

A padláson gyulékony anyagot tartani szigoruan tilos !

Mi az, hogy a padláson ? ! — Hát a lakásban szabad ? — Vagy az ott felhalmozott könnyen lángralobbanó asszonynépségről megfeledkeztek ? Ők éghetnek mint a milligyertya ? Nem, ezt jó szívvel, ölbetett kézzel nézni nem lehet, éppen ezért hosszas utánajárás és fáradozás után sikerült létrehoznom

az Első Magyar Tiszavidéki Szerelmi Tüzbiztositó Intézetet.

A dijtételek rendkívül előnyösek, tehát

Hölgyeim csak előre !

Képzeljék el milyen frappáns hatása lesz majd annak, ha a lapok így fognak megemlékezni az Önök tüzeseté-ről :

A kár jelentékeny, de biztosítás révén jórésze megtérül !

A ROSSZ MEMORIA.

Egy társaságban X urról volt szó, ki nemrégen lett özvegy. Egy hölgy megjegyezte róla, hogy bár sok tiszteletreméltó vonással rendelkezik, van egy meglehetős nagy hibája ? Az idegen szavak helytelen használata. — Pl. mostanában azt szokta mondogatni, hogy nem nősül meg ujra, mert rossz a memóriája ! Erre én siettem kijelenteni, hogy soha jobban helyén és idején még nem alkalmaztak szót mint éppen ezt ! Elvégre X ur egy lelkiismeretes ember, mert hány férfi van, aki rossz memóriája dacára megnősül s állandóan elfelejti, hogy felesége van.

Reményiné Ilonka.

A nő koronája!

ANNY-kalap

Strand-dalok

1.

A dámák bőre barna bársony,
A habkecseknek nincsen pardon :
Sütögetik napsugár-nyárson
Ördögöcskék a strandi parton.

Népek a Napért lelkesülnek,
Nem lelvén mérvét az elégnek :
A hölgyek harsányan lesülnek,
A férjek meg halkan leégnek.

2.

Mázsás nimfák a hév homokban
Fürge cigánykereket hánynak :
Olvadoz róluk zsírnyomokban
Fölöslege a hájdus bájnak.

Hustornyok omlanak halomba,
Átváltozásuk, ah, mi szörnyü !
Imhol a tegnapi szalonna
Ma már összeaszott tőpörtyü.

—oooOooo—

Kérdezz — telelek!

A hozzánk érkezett kérdésekre a válaszokat a *Hölgyfutár* következő számában adjuk. Szerkesztőnk : Vay Béby rövid külföldi szabadságra távozott és a kéziratokat utána küldöttük

Preineszberger Jenő központi vizsgálóbirósági elnök előléptetése

Minden körben bizonyára nagy örömet és osztatlan tetszést fog kelteni az a hír, hogy **Preineszberger** Jenő táblabirót, a központi vizsgálóbiróság elnökét, az igazságügyminiszter a bírói fizetési státusz II. csoport 1. fizetési osztályába léptette elő. Ez a státusz a kúriai bírók fizetési osztályának felel meg és ezzel együtt méltóságos cim jár.

Ehez a hírhez talán felesleges kommentárt füzni. A közönség ismeri és kellően értékeli a debreceni vizsgálóbiróság kiváló elnökének működését. Egyik dísze és kitünősége ő a magyar bírói karnak, aki egész életét, minden energiáját, egy magasabb cél, az Igazság szolgálatába állitotta. Neki nincs ünnepe, nincs pihenése s ha a kötelesség szóllitja, hallatlan energiával, minden mellékkötelesség félretéve, végzi nehéz és felelősségteljes munkáját.

Preineszberger Jenő közel tíz éve áll a debreceni vizsgálóbiróság élén. Sok szenzációs bűnügy kibogozása fűződik az ő nevéhez. Jogászi körökben úgy ismerik őt, mint az egyik legkiválóbb és legelfogulatlanabb magyar vizsgálóbirót. Állásánál és szolgálati idejénél fogva már régen a felsőbiróságoknál volna a helye, de ő egész szivvel, egész lélekkel vizsgálóbiró, az ügyek kivizsgálója s ebben a minőségben olyan eredményeket mutatott fel, amelyek a legfelsőbb körök elismerését is kivivták. Ezért azután saját kérésére meghagyták eredeti posztján, ahol törhetetlen erővel, s lankadatlanul dolgozik a köz- és az igazság érdekében.

Preineszberger Jenő nemcsak a birák, jogászok és a nagyközönség körében népszerű, hanem általános tiszteletnek örvend a fogház falain belül, a bűnösök, az elitéltek között is. Egyetlen vádlott nem akadt még, aki a tárgyaláson reá panaszkodott volna. Valami sajátságos szuggesztivitás, csodálatos jogászi intelligencia és az igazságnak mélységes átérzése árad ebből a nagyszerű emberből, — akiről a vádlott, vagy sértett, érdekelt fél, vagy érdektelen közönség mindenkor csak a legnagyobb elismeréssel, a legnagyobb tisztelettel beszél.

A mostani előléptetés tulajdonképpen nem új kitüntetést jelent. Amit megérdemlünk, azért nem adhatnak kitüntetést. **Preineszberger** Jenő pedig egész eddigi munkásságával már régen kiérdemelt minden elismerést, minden dicséretet. A mostani előléptetés csak arra szolgál, hogy további erőt meritsen belőle, hogy a jövőben is az eddigi ambicióval, az eddigi hittel küzdjön, harcoljon és dolgozzon az igazság és a köz érdekében.

Csak 1 hónapig
PROPAGANDA villanyondolálás
Minden fej 10 P.
a Komáromi szalonban
Csak 1 hónapig

Kézrekerült egy betörő, aki Debrecenben is több betörést követett el

Néhány nappal ezelőtt a nyíregyházi detektivek egy **Nagy Sándor** nevü 32 éves foglalkozásnélküli egyént állitottak elő, akiről kiderült, hogy régen körözött betörő, aki Debrecenben, — Nyíregyházán, Miskolcon és más vidéki városokban is követett el betöréseket.

Az elfogott betörőt behozták Debrecenbe és itt bevallotta, hogy a mult év novemberében özv. vitéz **Deli** Józsefné, Poroszlay út 70. szám alatti lakására is betört és a lakást teljesen kifosztotta. A betörőt a detektivek kivitték a helyszinre, ahol a károsult szemrehányásokat tett a betörőnek, mert az a betörésnél rengeteg kárt okozott neki. Nagy Sándor annyira a szivére vette Deliné szemrehányásait, hogy megigérte, ha a börtönben keres azt elküldi majd kárpótlásul.

Bevallotta az elfogott betörő azt is, hogy a Piac ucca 21. szám alatt is betört **Csizma Károly** lakásába, honnan szintén nagyon sok értékes holmit vitt el. **Nagy Sándort** most tovább viszik Debrecenből a többi vidéki városokba, hogy a teljes bűnlajstromát összeállithassák.

Bankókból csinálfalott magának szemfedőt

Nagykanizsáról jelentik: Tegnap temették el a zalamegyei Becsehely községben **Bőjti** Pál 81 éves gazdaembert. Az öreg, jómódu gazdaember arról volt nevezetes, hogy annakidején egyetlenegy darab kékpénzt le nem bélyegeztetett volna és amikor a kékpénz már régen érvényét veszitette, Bőjti gazda akkor is gondosan őrizte minden bankóját. Ő ugyanis nagy vagyonnal vélte, mert azt hitte rendületlenül, hogy mindaz, ami 1914 óta van, csak amolyan átmenet és ismét értéke lesz a régi kékpénznek. Minthogy az öreg gazdát rokonai emiatt kinevették, hitetlenkedő rokonságát ugy büntette meg, hogy vagyonát, a csupa kék lebélyegezetlen papirpénzt nem rájuk hagyta, hanem ugy intézkedett végrendeletében, hogy ha meghal, a szemfedőjét öt darab kék ezresbankóból és mintegy 50 darab kék százkoronásokból csinálják.

Tegnapelőtt meghalt Bőjti Pál gazda. Hozzátartozói szivesen teljesitették utolsó akaratát. Kivánsága szerint a régi kék papirpénzből csináltak neki szemfedőt.

Menyasszony és vőlegény

A legjobb butort a legolcsóbban

Faipar és Faforgalmi rt. butorüzletében

— **Félárú útazás Budapestre Szent István-napja alkalmából.** A kereskedelmi miniszter ebben az évben is engedélyezi a Szent István-ünnep alkalmával szokásos útazási kedvezményt úgy a belföldi, mint a külföldi útasok részére és már intézkedett is a rendelet életbeléptetéséről. A külföldiek úgy a megszállott területről, mint távolabb országokból és a belföldről Budapestre útazók ötven százalékos viteldij kedvezményben részesülnek, a külföldiek augusztus hó 15-e hajnaltól kezdve, augusztus hó 20-ig bezárólag vehetik igénybe az útazási kedvezményt. A belföldi útasok és azok, akik a fővárostól 100 kilométernél nagyobb távolságban érkeznek, augusztus hó 19-én hajnaltól kezdve vehetik igénybe az útazási kedvezményt. A visszaútazás aug. hó 20-án, déli tizenkét órakor kezdődik a kedvezményes jegyekkel. A külföldiek, valamint azok a belföldi látogatók, akik 10 kilométernél távolabb eső helyre útaznak, augusztus hó 21-én, éjfélig tartoznak a kedvezményesc jeggyel az útazást befejezni. A kedvezményes jeggyel az útazást megszakitani nem lehet és a gyerekek részére rendes félárújegyen kivül a vasút más útazási kedvezményt nem adhat.

— **Nem tudja megfizetni a tandijat.** Egy állásnélküli okleveles gazda bent járt a szerkesztőségünkben és elmondotta, hogy nem tudja kifizetni a fia tandiját, aki júniusban végezte el a VIII. osztályt. A fiú bizonyitványát az iskola igazgatósága visszatartotta, — mert szabály, hogy míg a növendékek a hátralékos tandijat nem fizetik ki, a bizonyítványt nem kaphatják kézhez. A szülők most arra kérik a jószivű, megértő embereket, segitsenek rajtuk és tegyék lehetővé, hogy a gyermekük megkaphassa a bizonyittványát. A hátralékos tandij 36 pengőt tesz ki. Amikor ezt az esetet olvasóink jóindulatába ajánljuk, kérjük őket, hogy adományaikat a „Debreczen" kiadóhivatalába küldjék be.

— **Megkezdik a karcagi földgázüzemü villanytelep épitését.** Karcagról jelentik: Karcag város képviselőtestülete elhatározta, hogy a karcagi határban fúrt gázkútak gáztermékeinek felhasználására villamostelepet létesit. A rendelkezésre álló kút kétnapi terméke 400 köbméter gáz. — A munkálatnál a Ganz-Danubius és a győri vagóngyárat bizták meg. — A munka a legközelebbi napokban megkezdődik.

A HAS TELTSÉGE, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „**Ferenc József**" keserű viz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő, vagy szív felé irányuló vértolulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a **Ferenc József** vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. — A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Anyakönyvi hirek

Születések: Deli János fm. leány Irén; Páskuly György máv. fütő fiu László; M. Tóth Károly fm. fiu Károly; Kobelrausek Otttó O. T. I. tisztviselő fiu Imre; Bödő Gyula fm. fiu Gyula; Csomor László szerelősegéd leány Róza; Bencsik Sándor kocsis fiu Károly; Rosenfeld Ignác cimfestő mester leány Ágnes; Gyuró Lajos szabósegéd fiu Tibor; Kövendy István biztositási tisztviselő fiu János; — Fancsovics György boltiszolga fiu György; Szatmári Miklós fm. fiu Sándor; Balázs Sándor női szabómester leány Mária és 4 törvénytelen ujszülött. — **Halálozások:** Bakó Irén ref. 10 hónapos Szávai Gy.-u. 37.; Micskei Sándorné Varga Julia ref. 49 éves Böszörményi-ut 18.; Fekete Julia ref. 3 hónapos Pesti-u. 4.; Herczeg Mária r. kath. 20 éves Jérikó-u. 33. — **Eljegyzések:** Paskuly Benjámin—Váradi Lujza, Fülöp Ferenc—Klein Julia, Dr Jánosi Lajos—Horváth Etelka Farkas István—Debreczeni Margit, Tóth István—Kerékgyártó Margit, Kiss Árpád—Dóró Julia.

— **KIE kirándulás.** A Debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE), folyó hó 19-én, azaz vasárnap, egésznapos kirándulást rendez, amelyre az egyesület pártolóit szeretettel meghivjuk. A kirándulás helye a Nagyerdőnek egy távol eső és nagyon kevesek által ismert igen szép helye, hol a mostani nagy meleg közepette egész biztosan jól fogja magát érezni minden résztvevő. Gyülekezés és indulás reggel nyolc órakor, a régi nagyerdei végállomástól, külön villamos kocsikban és visszajövetel a résztvevők többsége által megállapitott időben este, ami azonban nem lehet túl kilenc óián. Részvételi díj útiköltséggel együtt 60 fillér, azok részére, akik a villamos útat nem veszik igénybe 20 fillér. Felülfizetést bármily csekély összegben a KIE céljaira köszönettel fogadnak. Hűsítőről és egésznapi változatos szórakozásról gondoskodás történik. Ne halassza el ezt az alkalmat, amidön módjában lehet a mindennapi robot után felüdülni.

Rákosi Jen, (volt Király-utca 4 sz. alatt szerezheti be.

— **Talált ridikül.** Csütörtökön este a Nagyerdei Vigadó előtti fasorban egy szürke bőr ridikül találtatott. A ridikül gazdája a ridikült ma reggel kilenc óráig átveheti a Bika alatt levő fodrászüzletben.

HOTEL AUGUSZT ABBAZIA
Szoba teljes ellátással 10 pengőért. **Magyar konyha, magyar tulajdonos**

Fehértói Dániel

Dégenfeld tér 4. sz.
Telefon 11—85.
temetkezési vállalatának temetései:

Ifj. Bujdosó Jánosné sz. Bányai Erzsébet, életének 28-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 17-én, délután öt órakor lesz Barcsai-telep, Rudolf ucca 6-ik számú háztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a váraduccai temetőbe.

— Mindazon mérgezési esetek lekűzdésénél, amelyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz azonnali használata fontos segédeszközt képez.

— Tánc a „Rózsabokorban", minden szombaton és vasárnap. Bartalis jazz-band mellett.

— A Dunába fulladt egy ügyvédjelölt. Nagykőrösről jelentik: Khirer Ferenc nagykőrösi ügyvédjelölt, fürdés közben Paksnál a Dunába fulladt Holttestét nem találják. A szülők értesítették a dunamenti községek lakóit, hogy a holttest feltalálójának jutalmat adnak. A szerencsétlenül járt fiatalember személyleírása: Huszonhároméves, 180 cm. magas, hullámos barna hajú, fürdéskor keskeny fehérszegélyü fekete fürdőtrikót viselt. — Szüleinek cime: Khirer Ferenc városgazda, Nagykőrös.

— Hamis egypengősök és ötven filléresek Szentesen. Szentesről jelentik Az elmult napokban Szentesen és a környékén hamis egypengősök és ötvenfilléresek kerültek forgalomba. A hamisítványok cinötvözetből készültek, rajzuk homályos s az eredetinél könyebb súlyú. A rendőrség keresi a hamispénzek forgalombahozóit.

— Életmentő csendőr. Tegnap délután Püspöklele község határában a Marosban fürdött Aratán János 12 éves tanuló. A fiú örvénybe került és már fuldokolni kezdett, amikor Portik János csendőr utána ugrott és sikerült neki a fiút a vízből kimenteni.

— Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban. Pénteken délután 7.20 órakor, szombaton reggel 7.30 órakor délután 5.30 órakor. Szombat kezdete pénteken délután 7.10 órakor és kimenetele szombaton este 8.17 órakor.

— Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban, Sábbász Cházajnkor. Szombat köszöntése pénteken este hét óra tíz perckor. — Szombaton reggel hét órakor, délelőtt féltizenegy órakor, délután félhat óra kor. Szombat kimenetele nyolc órakor. — A kápolnásuccai templomban szombaton reggel egynegyednyolc órakor, egyébként pedig, mint a Deák Ferenc uccai templomban. Hétköznapokon reggel mindkét templomban félhét órakor, este pedig hét óra 40 perckor. — A Tisóbeávi istentiszteletről, szerdán reggel külön hirdetés fog megjelenni. Az elnökség.

X Használt iskolakönyveket állandóan veszünk és eladunk, becserélünk Antalffy József könyvkereskedés és antiquárium, Szent Anna és Varga ucca sarok. Telefon 612. szám.

x Minden csoda két napig tart! Csodálja tehát Springer levélpapír különlegességeit, annak olcsóságát, egy csomag 48 fillér, ha már nem csodálja szóljon nekem, hogy áraimmal ismét csodálatba ejtsem **Springer** papír, fényképészeti szaküzlete.

Vásároljon a „Debreczen"-ben hirdető cégeknél.

Budapesten beomlott egy ház

Este kilenc óráig két halottja és 14 sebesültje van a katasztrófának.

Budapestről jelentik: Csütörtökön délután háromnegyedhárom óra után néhány perccel borzalmas szerencsétlenség történt a Szent László úton.

A Szent László út 72. számú telken négyemeletes ikerház épült. A közelben járók háromnegyedhárom óra után észrevették, hogy az ikerház egyik kész részének állványzata inogni kezd. Pár másodperc mulva borzalmas robajjal összeomlott az állványzata és a háznak az uccára néző fala.. **Jajveszékelés, lárma, sikítás, robaj és hatalmas füsttenger borította el egy pillanat alatt az egész környéket.** A közelben levő őrszemes rendőr azonnal értesítette a szerencsétlenségről a mentőket és a tűzoltókat. Ekkor már a környékről óriási tömeg futva rohant a szerencsétlenség szinhelyére, amelyet azonban megközelíteni úgyszólván lehetetlen volt, mert az egész környéket szinte felhőszerüen takarta el a portenger.

Néhány perc mulva megérkeztek a mentők és tűzoltók és elkezdték a mentési munkálatokat **és az első sebesülteket azonnal a Rókus kórházba vitték.**

A tűzoltók pedig megkezdték a kutatást a kőtörmelékek között a **halottak után.**

Este kilenc óráig két halottja és 14 sebesültje van a katasztrófának. — A romok eltakarítása folyik és előreláthatólag további áldozatai is lesznek a ház leomlásának.

Egy megszökött őrült véres dühöngése

Mindenki iradtan menekült előle. — A szerencsétlenember felvágta a hasát

Budapestről jelentik: Fried Lajos 38 éves mészáros, az angyalföldi elme gyógyintézetben volt ápolás alatt. A mészáros súlyos idegbeteg volt és külön őrizet alatt tartották. Tegnap délután az elmebeteg mégis kiszökött a zárt intézetből.

Az elmegyógyintézet igazgatósága azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a megszökött mészárost kézrekeríthessék. Mindenfelé keresték, azonban hiába. Ma délelőtt azután váratlanul betoppant **Fried** Lajos testvéreinek Sziget ucca 18. sz. alatti mészárszékébe. Testvérei éppen a vevők kiszolgálásával voltak elfoglalva. Amint a megszökött elmebeteg megjelent az üzletben, azonnal dühöngeni kezdett.

Felkapta a húsvágó bárdokat és a vevők felé rohant. A vevők ijedten menekültek ki az üzletből. Testvérei pedig, akikre az elmebeteg szintén rátámadt, segitségért kiabáltak.

Percek alatt hat rendőr került elő, akik igyekeztek megfékezni a dühöngő őrültet. **Fried Lajos** a mérleg mellől felkapta a súlyokat és azokat vagdosta a rendőrök felé. Miután úgy látszott, hogy lehetetlen az őrültet megfékezni, az egyik rendőrnek az az ötlete támadt, hogy kihivják a tűzoltókat, akik azután fecskendőkkel csillapítják le és teszik ártalmatlanná a dühöngő embert.

Közben a súlyok elfogytak és ekkor az őrült húsvágótőkével, deszkákkal, fél marhákkal, elbarikádozta magát. A rendőrök most már a barikádon keresztül igyekeztek megfékezni az őrültet, aki az egyik húsvágókést hirtelen maga felé fordította és felvágta a hasát. Azonnal kihivták a mentőket, akik azután Fried Lajost életveszélyes sérülésével a Rókus kórházba vitték. Az eset a déli órákban óriási feltünést keltett, a Sziget ucca és a Csáky ucca környékén. Hatalmas tömeg lepte el az uccákat, úgyhogy rendőrosztagot kellett kivez-nyelni a ren fenntartása érdekében.

Amikor az illeték csaknem annyira megyfel, mint az örökség

A pénzügyminisztérium érdekes kegyelmi határozata egy debreceni örökösödési ügyben.

Mintegy esztendővel ezelőtt részletesen megemlékeztünk arról, hogy dr Schlachta János 1916-ban eladta még békében szerzett ingatlanát és ennek vételárából vett Földesen egy 57 holdas tanyabirtokot. Az 1923-ban megindított megváltási eljárás folyamán erre a zingatlanra feljegyezték a megváltási eljárást és kishaszonbérletekbe adták.

1924. év augusztus 4-én dr Schlachta János meghalt és örököse egyetlen fitestvére. Schlachta Sándor lett. A hagyatékot papiroson át is adták és a tulajdonos folytathtta a már megkezdett védekezést a megváltási esélyekkel szemben. A legtermészetesebb az lett volna, hogy az örökösödési illetéket azután szabják ki, miután már a megváltási eljárást befejezték és a kártalanitási összeget befejezték. De nem igy történt, hanem az illetéket kirótta az adóhivatal egy oly törvény alapján, amely a földbirtokrendezési törvény életbelépte előtti időből származik. Igy történt, hogy a hagyatékot 90.000 pengőre becsülték és ez alapon szabták ki utána az illetéket 8931. —pengőben.

Időközben a megváltási eljárás befejezést nyert, az ingatlan értékét holdanként jogerősen 600.— pengőben állapitotátk meg, amelyből azonban 200.— pengőt nem a megváltást szenvedő részére utalványozott az OFB. hanem a földbirtokrendező alanba utalt be. A felebbezésekben hiába mutatott rá Schlachta Sándor arra a tarthatatlan állapotra, hogy az ő kezeihez csak 22.000 pengőt fog kiutalni az OFB és ennek is egyharmadrészét csupán kötvényekben s a Közigazgatási Birószágot már két izben is megjárták a felebbezések anélkül azonban, hogy ezt az álláspontot a legfelsőbb bíróság magáévá tette volna. A helyzet tehát az volt, hogy egy 22.000.— pengős örökség után ki kellett volna fizetni 8991.— pengő illetéket és ennek mintegy 6 esztendei. azaz 72 százalék kamatát.

Váratlan és meglepő fordulat következett be azonban az ügyben. Schlachta Sándor a pénzügyminiszterhez kegyelmi kérvényt adott be, amelyben jogi képviselője, dr Böszörményi Béla a törvény hiányosságaira és tarthatatlanságára a legkisebb részletekre kiterjedő apossággalal mutatott reá és a törvénnyel szembeállitotta az igazság követelményét. Az igazságügyminiszter ezt az álláspontot teljesen magáévá téve, kegyelmi határozatot hozott és utasitotta a pénzügyigazgatóságot, hogy az örökösödési illeték kivetésének alapjául az eddigi közigazgatási birósági határozatok teljes félretétele mellett csupán azt az összeget vegye számitásba, amely az örökösnek megváltási ár fejében tényleg kezeihez be fog folyni.

Ez a nagy megértésre valló miniszteri kegyelmi tény, amely a gyakorlatban a legritkábban fordul elő, az ügyet évek óta figyelemmel kisérő jogászok körében a legnagyobb megnyugvást váltotta ki, mert ezáltal lehetővé vált, hogy 80 százalékos örökösödési illeték helyett csupán 7 százalék terhelje az örökség tárgyát.

et1 ná-ákesvdi- hai.öponto kdi-a o

Mi a magunk részéről ehhez a határozathoz csak azt füzzük hozzá, hogy őőlesően látjuk elérkezettnek azt az időt, amidőn legmagasabb hatóságaink megértéssel hozzák összhangba a gazdasági élet követelményeit az igazsággal.

Gyászrovat

özv. Kozma Demeterné sz. Kovács Juliánna, 59 éves korában elhunyt. Temetése július hó 17-én, délután hat órakor lesz Homok ucca 14. számú gyászháztól, a református egyház szertartása szerint, a péterfiauccai ref temetőbe. — A temetést Gebauer temv áll. rendezi.

TOVÁBB TART A MADRIDI TELEFONSZTRÁJK.

Madrid, július 15. A sztrájkolók ma ismét több telefonhuzalt elvágtak. — Súlyosan megrongálták többek között azt a kábelt, amely Madridot a külfölddel köti össze.

ÓRIÁSI HŐSÉG BUKARESTBEN.

Bukarest, július 16. A hőség Bukarestben valósággal eviselhetetlen. A hőmérséklet ma reggel hét órakor 29 fok volt árnyékban, a napon pedig 34 fokot mutatott. A nők harisnya nélkül lenge ruhákban, a férfiak kabát és zekni nélkül járnak az uccán. Délben árnyékban 39 fokot, napon pedig 45 fokot mutatott a hőmérséklet, amely a délutáni órákban emelkedő tendenciát mutatott. A meteorológiai intézet holnapra vihart és erős csapadékot jelent.

Férfi ruha tisztitása vasalása 4 pengő
Weisz kelmefest,
Arany János ucca 9. sz

A Debreczen apróhirdetése olcsó, mert eredményes.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Meteorológiai Intézet jelenti július 16-án délben 12 órakor:

A nyugati hűvös óceáni légtömegek már elhatoltak Lengyelországig és az éjjel folyamán betörtek hozzánk is, végetvetve a rendellenes nagy melegnek.

Hazánkban a nappali melmelegedés szerdán mindenütt 34 fok Celzius fölé emelkedett, de különösen az Alföldön a 38 fokot is elérte. Az éjjel élénk szelek kíséretében beáramlott hűvös levegő fölytán nyugaton az éjjeli hőmérsékleti minimumok 11—12 fokra szállottak alá, keleten azonban még mindig 23—24 fok Celzius felett maradtak. A Dunántul nyugati részein a gyors lehülléss lesők, néhol zivatarok párosultak. Sopron 9, Zalaegerszeg 10 milliméter csapadékot jelentett.

Várható időjárás a következő 24 órára: *Még változékony, de ujból lassan melegdő idő, több helyütt még esővel.*

FELHIVÁSOK.

Felkérem a Csigekerti FC összes játékosait, hogy folyó hó 17-én, pénteken este fél 8 órára szakosztályi gyülésre a Belegrád-féle vendéglőben, Károly Ferenc József-ut 70. szám alatt megjelenni szíveskedjenek. — Pontos megjelenést kér *az intéző.*

Felkérem a D. Vasas összes játékosait, hogy folyó hó 17-én, pénteken este legkésőbb 8 órára Déli-sor 23. szám alatt kivétel nélkül jelenjenek meg fontos megbeszélés végett. *Intéző.*

Felkérem az Attila FC összes játékosait, hogy szombaton este 7 órára a féminari szakiskola előtt okvetlen megjelenni szíveskedjenek szakosztályi gyülésre. *Intéző.*

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A gabonatőzsdén a készárúforgalom ma is jelentéktelen volt, — mert a hitelélet átmeneti megszorítása miatt a kereskedelem általában tartózkodott az üzleti tevékenységtől. A malmok vásároltak ugyan, de csak váltóval fizettek. Ujbúzából mintegy harminc vagón cserélt gazdát, kizárólag 80 kg-os minőségben, 13.50—15.00 pengő között, származási hely szerint. Ujrozsból is kilenc vagón kelt el, 11—11.25 pengő között. Az óbúza és az ó-rozs árát változatlanul hagyták, üzlet egyáltalában nem volt benne. A takarmánypiacon sem volt üzlet és az árak változatlanok, a korpa kivételével, amely 25 fillérrel drágult.

A készárúpiac hivatalos árfolyamai Búza, tiszavidéki 14.45—15.03, felsőtiszai 14.45—14.80, dunántúli, fehérmegyei és pestvidéki 13.09—14.70, rozs 13.55—13.75, takarmányárpa I. 16.50—17.00, II. 16—16.25, sörárpa felsőmagyarországi 18.50—21.00, s egyéb 17.50—18. új árpa 15.25—16.00 zab I. 25.50—26.50, II. 25.—25.50, — tengeri 14.30—14.50, korpa 13.25—13.50, 8-as takarmányliszt 19.25—50.

Zürich, július 16. Párizs 20.25, London 24.95.00, New-York 514.75, Brüsszel 71.75, Milánó 26.84. Madrid 48.90, Amszterdam 207.65, Bécs 72.30, Szófia 3.73 és fél, Prága 15.25 és fél, Varsó 57.65, Budapest 90.02 és fél. **Belgrád 9.09.**

RÁDIO

Péntek, julius 17.

9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye.
9.30: Hírek.
9.45: A hangverseny folytatása.
11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. — Vizállásjelentés magyarul és németül.
12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés.
12.05: Az Orsz. Postászenekar hangversenye.
12.25: Hírek.
12.35: A hangverseny folytatása.
1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
4.00: Manchen Mariska rádiós délutánja.
4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek.
5.00: A górcső feltalálása. Fuchs István előadása.
5.30: Radosné Beck Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzenekisérettel.
6.30: »Sportbalesetek« Dr Körmőczi Emil előadása.
7.00: Csorba Gyula és cigányzenekarának hangversenye.
8.15: »Romantika.« Három egyfelvonásos. 1. Villányi Andor: A fekete liliom. 2. V. Sipos Ida: Pásztorjáték. 3. Szirmai—Kalos Margit: Szőkik a hercegnő. — Rendező: Siklóssy Pál.
Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, ügetőversenyeredmények.
Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának, valamint Szabó Guy László jazz-zenekarának hangversenye a margitszigeti Spolarich étteremből.

HÁZÁRVERÉS.

Kut utca 102. számu ház 1931 julius 17-én délelőtt 9 órakor megtartandó bírói árverésen (járásbíróság földszint 1.) elárvereztetik.

HIRDETMÉNY.

Értesítjük a t. Utazóközönséget, hogy folyó hó 17-étől kezdődőleg folyó évi augusztus 15-éig bezárólag az eddigi menetrend szerint közlekedő villamosvonatokon kívül a MÁV pályaudvartól a Nagyerdői körúton keresztül, a Nagyerdői végállomásig és vissza még egy villamosvonatot fogunk közlekedtetni, amelyik indul: a MÁV pályaudvartól 23 óra 20 perckor, az Egyetemi klinikáktól 23 óra 40 perckor, a Nagyerdő végállomástól (Nagyerdői Vigadótól) 23 óra 45 perckor és 24 órakor érkezik vissza a MÁV pályaudvarhoz.

Debrecen, 1931 julius 16.

A Debreceni Helyi Vasut üzletigazgatósága.

HIRDETMÉNY.

A gazdatársadalmat és közvetve az egész magyar közgazdaságot érintő — évről évre ismétlődő — bércséplési szemveszteségek csökkentése érdekében felhivom a város érdekelt lakosságának figyelmét azokra a törvényes lehetőségekre, amelyek a gazda érdekeit a bércséplő vállalkozókkal szemben védeni hivatottak.

A bércséplő a megbízója által feldolgozásra neki átadott javakért felelősséggel, a köteles gondosság hiánya folytán netalán keletkezett károkat pedig megtéríteni tartozik s evégből törvényes uton felelősségre vonható.

Hogy a bércséplő vállalkozó hibájából állott-e elő cséplési szemveszteség: szakértői szemle alapján mindenkor megállapítható, akár a cséplés folyamán, akár annak befejezte után is a szalmában, törekben és polyvában maradt szemek gondos kiválasztása és lemérése utján.

Rendes jókarban tartott gépnél és eléggé gondos munkánál, még kedvezőtlenebb külső körülmények esetén is, pl. nedves gabona cséplésénél nem szokta a cséplési szemveszteség a két százalékot meghaladni.

A gazdának tehát saját érdekében szakértői megvizsgálás tárgyává kell tennie a nagyobb arányu cséplési szemveszteséget s hogy azt mily okok idézték elő, mert ha ennek okául nem a cséplésre kerülő termény különösen kedvezőtlen állapota, vagy más, a cséplővállalkozótól független ok, hanem a gép rossz állapota, hanyag, vagy szakszerütlen kezelés, a munka tulzott siettetése, vagy bármi más a cséplővállalkozó vétkes gondatlanságából eredő ok állapíttatnék meg: a bércséplő vállalkozó tartozik az okozott kárt megtéríteni.

Szakértők kijelöléséért és kiküldéséért az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőséghez lehet fordulni.

Debrecen, 1931 julius hó 18-án.

Polgármester.

A debreceni kir. járásbíróság, mint tkvi hatóságtól.

12060—1931. tksz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY, KIVONAT.

Csige János és neje Bordás Rebeka végrehajtatónak Hunyadi Bálint végrehajtást szenvedő ellen inditott végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 1200 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a debreceni kir. járásbíróság területén levő Debrecen sz. kir. városban fekvő s a debreceni 5208. sz. t. betétben A. I. 1—5. sor és 15306, 15307, 15308, 15309 és 15310. hrsz. a. foglalt 4 hold 597 nsz. öl területü Ujföld Belsőlegelő II. dülőben fekvő 168. sz. ház, udvar, ut, szőlő és szántóból a Hunyadi Bálint nevén álló ½ rész illetőségre 711 P 34 fill. kikiáltási árban;

továbbá az ugyanezen betétben A I sor 15311/3. hrsz. a. foglalt 7 hold 1035 nsz. öl területü Ujföld Belső legelő II. dülőben fekvő szántóból a Hunyadi Bálint nevén álló ½ rész illetőségre 752 P 18 fill. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést az 1931. évi augusztus hó 12. napján délelőtt 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében Deák Ferenc u. 17. sz. 1. a. fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlant a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számitott óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánat pénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállitott elismervényt a kküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláirni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Debrecen, 1931 április hó 14.

Dr Biró sk.
kir. jbiró.

A kiadmány hiteléül:
Dr Hegyváry
kiadó

APRÓ-HIRDETÉSEKET
hétköznap este fél 8 óráig
szombaton este:
½10 óráig
vesz fel
a kiadóhivatal: József kir. herceg-utca 1. (Bika-épület)

Hirdetmény

A Debreceni Helyi Vasut Debrecen—Hajduszoboszló közötti autóbuszjáratain folyó hó 12-ével uj menetrend lép életbe. Az uj menet rend szerint naponta Debrecenből 7.20, 9.05, 13.50, 15.20 és 18.45 órakor, Hajduszoboszlóról pedig 8.06, 12.40, 14.33, 18.00 és 19.28 órakor indulnak a rendes járatok.

Rendkivüli járatokat a menetrendszerinti járatokon kivül szükségszerint fognak inditani.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések dija hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér: vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betükből álló, valamint levelezési rovatban elhelyezett apróhirdetések dija kétszeresen számittatik. Apróhirdetések csak a dij előzetes lefizetése mellett közöltetnek. A közlési dij vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott cimek csupán kiadóhivatalunkban, József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) tudhatók meg. Hirdetési ügyekben Telefonon a 788 nyujt felvilágositást.

Alkalmazást keres nő

Német bonne
keres állást, azonnali belépésre. Értekezhetni Turai iroda, Debrecen, Miklós ucca 8. 1432

Komoly úrinő
kitünő házvezetőnő, jól főz, kimondottan úriházhoz ajánlkozik, birtokra, tanyára. Cím a kiadóban. 1448

Káptalani
birtokra házvezetőnőnek elmennék magános hoz vagy házaspárhoz. Cím a kiadóban. 1416

Alkalmazást nyer nő

Nagyobb
kifutóleány felvétetik. Löbl látszerész, Piac u. 63. sz. 1470

Hölgyfodrász
kisasszony felvétetik — fixszel is. Hadházi u. 5. 1485

Alkalmazást nyer férfi

Diákok
szünidő alatt végzendő munkával szép kereset re tehetnek szert. Jelentkezni Böszörményi út 6. szám, Városinyomda. VII-22-ig

Borbélysegéd
azonnal beléphet vasuti fodrásznál, Pályaudvar Kelemen G. Sz.

Fodrásztanuló
jó családból való fiúk felvétetnek, Balogh, — Szoboszlai út 4. szám. 1489

Szobainas
jómegjelenésü, ügyes, megbizható felvétetik, Szent Anna ucca 7. sz. 1491

Házmestert
keresek, ugyanott kétszoba, konyha, egész udvarral kiadó, Kintzsi ucca 14. szám. 1488

Asztalostanuló,
vagy kifutófiú, müasztaloshoz felvételik, Bethlen ucca 3. szám. 1453

Társ

Társat keresek
jómenetelü hentes üzlethez. Biztos megélhetés. Cím a kiadóban. 1499

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpár
angol gyártmány 250 ce, kifogástalan üzemképes, olcsón eladó, Péterfia ucca 30. sz., laboratórium. 1459

ALKATRÉSZEKET kerékpárjához, motorjához ne vegyen addig, amig áraimat meg nem tekintette. Bodnár, Csapó ucca 68. szám. 9-h vv.

Elelmiszer, ital

Teavaj,
centrifugális géppel, — édes tejszinből készült, jófzü, naponként mindig frissen negyed kg-os és nagyobb csomagolásban is kapható. Cím a kiadóban. xxx

Bútor

Egy szobabútor
olcsón eladó, Búsi u. 20. szám. Kerékgyártó Mihály. 1490

Diófaebédlő
és két rézcsillár eladó. Hatvan u. 50. 1425

Egy
jókarban levő ágy és szekrény eladó. Megtekinthető Pacsirta u. 7. 1427

Mübútorok
készitését, antik javitást vállal, Kónya asztalos, Pacsirta ucca 27. 1399 VII. 17-ig.

Ajánlat

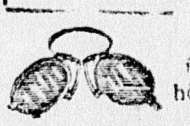

SZEMüvegek, hőmérők és látszerek legolcsóbban — Paulo vésnök, bélyegzőkészitő és látszerkereskedőnél, Batthyányi u 22 szám. 16h—vv.

Kerti bútorok
legletszetősebb kivitelben, legjobb minőségben, legolcsóbb gyári árban beszerezhetők a
Debreceni Vasbutorgyár
R.-T.-nál, Ispotály-u 5. Telefon 6-46.

Padlólakkok
speciális minőségben, magasfényü a legszebb szinekben, olcsó árban Kapható **Stern** festéküzletében, Piac u. 10. Bikával szemben. — Ugyanott biztos hatásu irtószert vásárolhat olcsón, poloska, svábbogár, patkány és egér irtására. VV

Vidéki
egészségügyi intézethez főápolónő 500—1000 P készpénzóvadékkal — azonnal felvételik. — Sürgős ajánlatokat „Sanitas" jeligére e lap kiadójába kérünk. 1419

1 Távirat
10 fillérbe
kerül szavanként s azzal csak egy embert értesit - - szándékáról
Ezért vegye a „DEBRECZEN" apróhirdetési rovatait ön is gyakrabban igénybe.
APRÓ-HIRDETÉSEINK
HÉTKÖZNAP CSAK . 4
VASÁRNAP 6
FILLÉRBE KERÜLNEK SZAVANKÉNT S AZ OLVASÓK EZREI ERTESÜLNEK SZÁNDÉKÁRÓL.

Elfogadok
nyaralókat havi 90 P, négyszeri étkezéssel naponta. Kényelmes szoba és nagy árnyas kert. — Szabad fürdő. Tiszanagyfalu. Mihályi Gy.-né. 1469

Paplanlepedő
varrás 1.50, férfiing 1.20, gépendli mtr 10 fillér, monogram 20 fil lértől. Kézi- és géphim és, gyönyörü kivitelben, olcsón készül, Sas ucca 2. sz. 6 h v. v.

Nutriett
bundáját festesse át, Adler szücsnél, — Batthyányi ucca 2. sz. Telefon 17-08. 1111

Ingóságvétel

Zálogcédulát
mindenféle tárgyról a legmagasabb áron veszek. Cserepes u. 6. 1483

Tört aranyat,
fogaranyat a legmagasabb árban vesz Haás Janka aranybeváltó. — Simonffy ucca 7. szám. 1325. VIII. 13-ig.

Aranyat,
fogaranyat a legmagasabb árban veszek, — órajavitás már 2 pengőtől, jótállással, Bercsényi Béla órás, Simonffy utica 2. x-31

Keresek,
garantált, féregmentes úriszoba berendezést. A kiadóhivatalba „Féregmentes" jeligére küldendő ajánlatban a garnitura minősége és hogy minő darabokból áll a végső árral együtt feltüntetendő. 928-18

Kereslet

Elveszett
13-án egy szopís csikó, hátsó lába kesely. Megtalálója jutalomban részesül. Nyil u. 46. 1482

Lakást keres

Vizsgázott
erdőőr uradalomba — ajánlkozik. Cím Debrecen, Kishegyesi út 8. Vajda Imre Sorompó. 1474

Boroshordókat
veszünk, ár-, nagyság közlendő, Klement, — Piac ucca 42. 1500

Iroda

Piac uccán
75. szám alatt kiadó orvosi rendelőnek, s irodának, vagy garsonnak különbejáratú két szoba, fürdőszobával, első emelet. (fv.)

Kiadó lakás egy szobás

Egy szoba,
konyhás lakás kiadó. Eötvös u 66. sz. (bj.)

Egy szoba,
konyha, mellékhelyiségekkel kiadó, Vígkedvü Mihály ucca 34. keresztépület. 1441

Kiadó
1 szoba, konyha, fáskamara. Szegedi Gergely u. 18. Kincseshegy. 1123

Kiadó
egy szoba, konyha. — Csapó 105 1420

Egy szoba,
konyha, július hó 15-re kiadó, Miklós ucca 18. szám. 1350

Egy
üres szoba, uccai különbejáratú magánosnak, párnak kiadó. — Kölcsey u. 18. 1473

Kiadó
egy szoba, konyhás lakás bútorral vagy anélkül Teleki u. 15. 1471

Kiadó
uccai 1 szoba, konyha, spájz kis családnak. — Csap u. 32. 1481

Egy szoba,
előszoba, konyha, spájzos lakás, augusztusra kiadó, ugyanott bor eladás, Török Bálint ucca 3. sz. 1494

Kiadó lakás két szobás

Kiadó
kétszobás uccai lakás, parkirozott udvarban, Nyomtató ucca 15. sz. 1454

Kiadó
2 szoba, előszoba és konyha, mosóház, villany augusztus hó 1-re Vígkedvü Mihály 28. sz. 1466

Két
nagyszobás, udvari lakás augusztus hó 1-ére kiadó. Nagyvárad u. 14. 1486

Piac ucca 81.
szám alatt kiadó azonnalra első emeleti kétszoba, irodának, rendelőnek, udvaron raktár és két szoba, konyha, esetleg műhelynek. 1403

Kiadó lakás három szobás

Háromszobás
modern, elsőemeleti — udvari lakás kiadó. — Ugyanott két uccai föld szinti szoba előszobával irodának vagy orvosi rendelőnek kiadó. Szt. Anna 9. 595

Kiadó
egy háromszobás udvari lakás szeptember hó 1-ére. Kossuth u. 48. Z vv.

Három
szoba, előszoba, mellék helyiségekkel, száraz, szép udvarban kiadó. Kölcsey 18. 1472

Butorozott szoba

Kapualatti
bejárattal, csinosan bútorozott uccai szoba augusztus elsejére kiadó, Vörösmarty ucca 1 sz. 1449—VII-19-ig.

Bútorozott
szoba, konyha kiadó. József kir. herceg 35. Keresztépület balra. 1477

Lakónélküli
udvarban bútorozott szoba kiadó, Bercsényi ucca 37. szám. 1492

Uccai
szép tiszta, nagy szoba, kényelmesen bútorozva kiadó. Kigyó 36. 1476

Atadó üzlet, vendéglő

Jómenetelü
hentes- és mészárosüzlet eladó, a piac közepén. Cím a kiadóba. 1498

Egy
kisebbszerü fodrászüzlet azonnal eladó. Cím a kiadóban. 1478

Ingóság eladás

Leánderek
nemes szép virágok olcsón eladók. Széchenyi u. 45. Weiszék. 1468

Eladó
egy alig használt jóhangú gitár. Szabó Kálmán u. 30. szám. 1467

Eladó
2 öl nyárfa, 1 öl nyárfa tuskó. Magoss György tér 19. 1484

Tükör
divatszalonba, valamint egy fróasztal eladó. — Nagyvárad u. 15. 1487

Gumivulkanizáló
berendezés eladó, Orbánnál Piac ucca 9 sz. 1 h vv.

GYERMEKKOCSI
féderes, süllyeszthető, teljesen jókarban eladó. Nap ucca 5. szám, Nagy. VII-19 ig.

Eladó ház

Eladó
központban, családiház, kedvező fizetéssel. Értekezni Nap u. 4. szám. 1496

Házat
és más ingatlant, a befektetett tőke 10—20 százalék jövedelmezősége garantálva, legelőnyösebben vásárolhat Máté Sándor ny. kir. államp. tanácsos ingatlanirodájában, — Blahánéucca 14. sz., alatt, (a rendőrpalota hátsó bejáratával szemben). 1450 VV-21-ig

Családi ház
Péterfiából beágazó uccában, fürdőszobával, nagy udvarral eladó. Eötvös ucca 25. szám. 1340

Eladó föld

Eladó
vagyonmegosztás miatt 15 kat. hold ondódi és 20 hold halápi tanyásbirtok. Értekezni lehet dr Horváth ügyvéd, — Verbőczy ucca 6 szám. 1410

Eladó házhely

Eladó
Ispotály uccában egy üres házhely, részletre esetleg házzal, Salétrom ucca 34. trafik. 1437

Eladók
villatelkek, Poroszlay út elején, most megnyilt Horthy Miklós úton. Értekezni Nap u 4. szám. Telefon 12-88

Felelős szerkesztő: PALFFY JÓZSEF. — A TISZANTULI KÖNYV. ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.